

ΤΟ ΠΙΘ ΚΡΥΘ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τρεις πραγματικές
ιστορίες προσφύγων

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ

Δήμητρα Αδαμοπούλου
Θανάσης Πέτρου
Γιώργος Τραχάκης

ΤΟ ΠΙΘ ΚΡΥΘ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τρεις πραγματικές
ιστορίες προσφύγων

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΕΣ

Δήμητρα Αδαμοπούλου
Θανάσης Πέτρου
Γιώργος Τραγάκης

Περιεχόμενα

Εισαγωγή [5]

Ιδού εγώ [7]
της Ηλέκτρας Αλεξανδροπούλου

ΤΟ ΠΙΟ ΚΡΥΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ [8]

Σενάριο-Εικονογράφηση:
Γιώργος Τραχάκης

ΑΚΟΜΑ ΛΙΓΟΥΣ ΜΗΝΕΣ [26]

Σενάριο-Εικονογράφηση:
Θανάσης Πέτρου

ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΥΣΗ [44]

Σενάριο-Εικονογράφηση:
Δήμητρα Αδαμοπούλου

10 σημεία για τη γεωπολιτική
επιβίωση της προσφυγικής κρίσης [58]
του Μιχάλη Παναγιωτάκη

Μεταναστευτικές πολιτικές
στην Ελλάδα και την Ευρώπη:
Ξέρουμε τι (δεν) θέλουμε; [64]
του Κωστή Τσιτσελίκη

Εισαγωγή

ΤΟΝ ΠΕΡΑΣ ΜΕ ΝΟ ΧΡΟΝΟ η Ελλάδα βρέθηκε στο επίκεντρο των εξελίξεων, όχι μόνο λόγω της νέας κυβέρνησης και των διαπραγματεύσεων με τους δανειστές, αλλά και επειδή αποτέλεσε το κυριότερο σημείο διέλευσης εκατοντάδων χιλιάδων προσφύγων που έρχονταν από εμπόλεμες περιοχές με σκοπό να συνεχίσουν το ταξίδι τους προς την Κεντρική και τη Βόρεια Ευρώπη. Ως εξωτερικό σύνορο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), το ελληνικό κράτος προσπαθεί να αντεπεξέλθει στις απότομα αυξημένες διοικητικές και πρακτικές ανάγκες, δέχεται όμως και την πίεση μιας σαστισμένης ΕΕ, η οποία αυτοσχεδιάζει ως προς τη μεταναστευτική πολιτική της και ακροβατεί ανάμεσα στην καταστατική της υποχρέωση για σεβασμό της ανθρώπινης ζωής και του δικαιώματος στο άσυλο, αφενός, και την εφαρμογή μιας αυστηρότατης περιφρούρησης (ή αμέλειας) των εξωτερικών της συνόρων, αφετέρου, η οποία έως τώρα έχει καταλήξει σε χιλιάδες νεκρούς μέσα στον υγρό τάφο της Μεσογείου. Ταυτόχρονα, στο εσωτερικό της ΕΕ οι ακροδεξιές φωνές όχι μόνο δυναμώνουν, αλλά και κερδίζουν όλο και περισσότερο έδαφος. Αυτό έχει ως συνέπεια, πρώτον, ότι καταφέρνουν να παρασύρουν τόσο τον δημόσιο λόγο, όσο και τη διαμόρφωση της μεταναστευτικής πολιτικής, όλο και περισσότερο προς τα δεξιά, καθώς η αυξημένη επιρροή τους ασκεί πίεση και σε άλλους πολιτικούς χώρους. Δεύτερον, ότι δημιουργούν συνθήκες που ευνοούν τον ρατσισμό και μια κατάσταση επικίνδυνη για οποιονδήποτε και οποιαδήποτε έχει διαφορετικό χρώμα δέρματος και αναζητεί στην Ευρώπη καταφύγιο από χώρες ρηγμαγμένες. Χώρες στις οποίες τα ίδια τα κράτη της ΕΕ, μεταξύ άλλων, ασκούν πολιτική είτε καταστροφική για τις τοπικές οικονομίες είτε ενθαρρυντική για το ξέσπασμα και τη διατήρηση πολεμικών συρράξεων.

Το Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ έχει θέσει ως στόχο του για τα επόμενα χρόνια να επεξεργαστεί βασικά στοιχεία μιας αριστερής μεταναστευτικής πολιτικής, η οποία βεβαίως μπορεί να προέλθει μόνο από μια ΕΕ που θεωρεί αυτονόπη τη διατήρηση ενός πυρήνα κοινωνικής πολιτικής για όλες και όλους, αλλά και την αλληλεγγύη ανάμεσα στα κράτη της και την ισοκατανομή των υποχρεώσεων. Ωστόσο, με την τωρινή τους δομή και λειτουργία, οι θεσμοί και τα όργανα της ΕΕ δουλεύουν σε μια αντίθετη κατεύθυνση, όπου η εφαρμοζόμενη πολιτική λιτότητας υποδαυλίζει έναν τεχνητό ανταγωνισμό ανάμεσα σε ανθρώπους κοινωνικά αδύναμους και σε μετανάστριες και μετανάστες, οι οποίοι στοχευμένα παρουσιάζονται ως βαρίδια για τις κοινωνίες όπου ζουν ή πρόκειται να ζήσουν. Το Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ σκοπεύει, λοιπόν, να ασχοληθεί με ζητήματα όπως οι αιτίες της φυγής, η συνοριακή πολιτική, η πολιτική υποδοχής των προσφύγων, η εργασία τους και η αυτοοργάνωσή τους.

Το Παράρτημα Ελλάδας του Ιδρύματος, σε στενή συνεργασία με το Γραφείο Βρυξελλών, έχει ήδη εκδώσει το βιβλιαράκι *Η μετανάστευση στην Ελλάδα: Έντεκα μύθοι και*

περισσότερες αλήθειες, γραμμένο από την Ελένη Τάκου και τον Βασίλη Παπαστεργίου. Ενώ με εκείνη την έκδοση θέλαμε να αποδομήσουμε τους συνήθεις μύθους που κυκλοφορούν και διαδίδονται στην ελληνική κοινωνία, στην παρούσα έκδοση στραφήκαμε σε πραγματικές ιστορίες ανθρώπων. Ένας εργαζόμενος πατέρας, μια εργαζόμενη μητέρα, δυο παιδιά που αναγκάζονται να δουλεύουν για να βγάλουν τα προς το ζην, εγκαταλείπουν τον τόπο τους που έχει γίνει επικίνδυνος, τη ζωή τους που έχει γίνει αβίωτη, τις οικογένειές τους που δεν μπορούν να ακολουθήσουν, για να αρχίσουν μια ζωή που θα τους επιτρέψει να σκέφτονται όχι πια με τη μέρα και τον μήνα, αλλά να σχεδιάσουν το μέλλον τους εν ειρήνη, να δουλέψουν, να σπουδάσουν, να ζήσουν ανάμεσά μας με ίσα δικαιώματα στη συμμετοχή, στη δημοκρατία, στην κοινωνία, στον πολιτισμό. Οι ιστορίες είναι βασισμένες σε πραγματικές αφηγήσεις προσφύγων που συναντήσαμε στην Αθήνα και στο Βερολίνο. Είναι ιστορίες τυχαίες, χωρίς ιδιαίτερες κορυφώσεις. Διαλέξαμε να τις μετατρέψουμε σε κόμικς για να ξεγελάσουμε τη δραματικότητα χωρίς να χάσουμε τη λεπτομέρεια της αφήγησης. Τα βασικά πρόσωπα των ιστοριών μας είναι άνθρωποι που θα μπορούσαν ίσως να είναι μέλη της οικογένειάς μας, φίλοι μας, γείτονες. Είναι όμως σίγουρα άνθρωποι που στο κοντινό μέλλον θα γίνουν οι συνάνθρωποί μας στις κοινωνίες μας, στους τόπους μας. As τους υποδεχτούμε.

Martin Schirdewan,
Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Γραφείου
Βρυξέλλες-Αθήνα

Ιωάννα Μειτάνη,
Συντονίστρια του Παραρτήματος Ελλάδας

Ιδού εγώ

της Ηλέκτρας Αλεξανδροπούλου

Ιδού εγώ

ο Μετανάστης, ο Ξένος, ο Εξορίστος, ο Πρόσφυγας, ο Άπατρις, ο Εκτοπισμένος

αυτός που δεν θέλετε να δείτε
αυτός που δεν έχει όνομα
αυτός που πέρασε τη θάλασσα
αυτός που άφησε πίσω του τη λεπτή κόκκινη γραμμή
αυτός που φέρνει τους νεκρούς του μαζί του, πάνω του, μέσα του
αυτός που δεν ήθελε να πολεμήσει

εγώ που ήξερα τι θα πει γα λιβάνι και τώρα το ζεχνάω εις γα εις γα και μαθαίνω ο λαός: Volk
εγώ ο «ευγενής άρχριος»
εγώ που έθαψα παιδιά και πατεράδες κάτω από τα ερείπια
εγώ που τώρα ζω βαστισμένος ανάμεσά σας
εγώ που έρχομαι από έναν κόσμο που διαλύεται σ' έναν κόσμο που δεν ζέρω πόσο θα αντέξει
ένας εγώ που θέλω πάντα να επιστρέψω εκεί
κι ένας άλλος εγώ που θα μείνει για πάντα εδώ, μαζί σας

εγώ που ονειρεύομαι κάθε βράδυ το παζάρι στη Δαμασκό και το παγωτό φιστίκι,
τη μουσική και το ποτάμι στο Χαλέπι,
τα νέι και τα βιολιά να μπερδεύονται με τα μαλλιά του,
την Αμίρα που την έχασα μέσα από τα χέρια μου στη διαδήλωση, στη Χομς
(έβρεχε λίγο θυμάμαι),
τα χιονισμένα ερείπια στην Καμπούλ,
τους χαλάζιους τρούλους να καίγονται τα μεσημέρια στην Κανταχάρ,
τα φρούτα που κόβαμε από τα δέντρα στους κήπους της Τζαλαλαμπάντ,
τα ερείπια της Βαβυλώνας κοντά στη Βαχδάτη,
εκεί που πήγαίνα εκδρομή με τον μπαμπά και τη μαμά και τ' αδέρφια μου όλα,
και τσακωνόμασταν και φωνάζαμε και τρέχαμε και ήτανε δικά μας,
τις εκονισμένες όχθες του Ευφράτη στη Φαλούτζα,
τους ουρανοζύστες να λάμπουν φωτισμένοι το βράδυ στην Τεχεράνη,
τους πράσινους λόφους στο Ισλαμαμπάντ, και τη θάλασσα στη Ραμσάρ
εγώ τα θυμάμαι ακόμα
εγώ που δεν ζέρω τώρα πια πώς με λένε
εγώ που θέλω να είμαι εδώ μαζί σας ο εαυτός μου
εγώ που ελπίζω ακόμα
εγώ που είμαι τώρα εδώ
που έφτασα
που ήρθα.

ΤΟ ΠΙΟ ΚΡΥΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ: Μύριαμ Κλαπή (ΒΕΡΟΛΙΝΟ)

ΣΕΝΑΡΙΟ-ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: Γιώργος Τραγάκης

Φιλοζενήθηκε στο σπίτι μιας Γερμανίδας μαζί με άλλους τέσσερις πρόσφυγες για μερικές εβδομάδες. Η κοπέλα τους βρήκε να κοιμούνται έξω από το $Landesamt$.¹ Έχει φτάσει στη Γερμανία από τον Αύγουστο. Η γυναίκα του και τα τέσσερα παιδιά του είναι ακόμα στη Δαμασκό. Κρατάει ελάχιστα λεφτά από το μικρό επίδομα που παίρνει και τα υπόλοιπα τα στέλνει στην οικογένειά του. Δεν ξέρει πότε θα τα καταφέρει να τους φέρει κοντά του.

Ζει τώρα σε ένα κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στη μικρή πόλη Αϊζενχούτενστατ, έξω από το Βερολίνο. Η τοπική κοινωνία εκεί τους υποδέχεται φιλικά. Μοιράζεται το δωμάτιό του με έναν νεαρό από το Πακιστάν. Έχει αναλάβει χρέη μεταφραστή στο κέντρο φιλοξενίας, βοηθάει τον διευθυντή. Ψάχνει αφορμές να βγαίνει από το χωριό και να παίζει στο Βερολίνο, να το ξυψώσει. Στις μικρές του περιηλανήσεις στην πόλη επισκέπτεται πρώτα τη βιβλιοθήκη και δανείζεται βιβλία στα αγγλικά και τα αραβικά. Έχει ακόμη άπλετο χρόνο στη διάθεσή του, μια ατέλειωτη αναμονή ώπου να μπει σε κανονικούς ρυθμούς ζωής. Οι ώρες κυλούν αργά και μοναχικά. Νοσταλγεί πολύ τη Συρία και εύχεται ολόψυχα να καταφέρει να ζήσει μια κανονική ζωή στη Γερμανία.

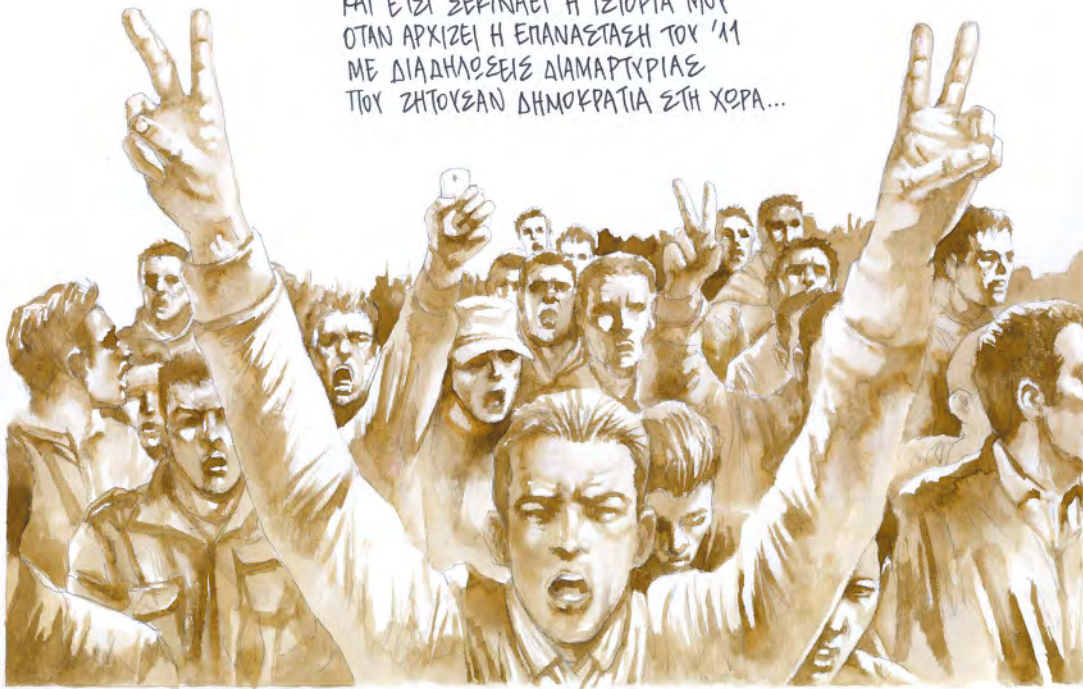
Τέλη Οκτώβρη είχε το επίσημο ραντεβού για το άσυλο. Του παραχωρήθηκε άσυλο και άδεια παραμονής. Τώρα θα πρέπει να αρχίσει να ψάχνει δουλειά. Θα ήθελε να κάνει μεταπτυχιακό στη Νομική. Διψάει για γνώση.

1. Landesamt für Gesundheit und Soziales: Η αρμόδια αρχή για την καταγραφή των προσφύγων. Βρίσκεται στην Τορστράσε, στο κέντρο του Βερολίνου.

Σ' ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΕΝ ΕΧΩ ΟΝΟΜΑ
ΕΙΜΑΙ ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΣΥΡΙΑ,
ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 40 ΧΡΟΝΙΑ ...

ΕΙΜΑΙ ΟΛΟΙ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ
ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΟΥΝ ΤΗ ΖΩΗ
ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥΣ...

ΚΑΙ ΕΤΣΙ ΞΕΚΙΝΑΕΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΟΥ
ΟΤΑΝ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ '11
ΜΕ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΖΗΤΟΥΣΑΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ...

ΗΜΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΥΣ
ΤΟΥ ΣΥΝΕΛΑΒΕ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.

ΓΙΑ 15 ΜΕΡΕΣ ΜΕ ΔΕΡΝΑΝ
ΚΑΙ ΜΕ ΒΑΣΑΝΙΖΑΝ.

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΔΙΑ ΝΑ ΜΕ ΑΦΗΣΟΥΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΜΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΝΑ ΥΠΟΓΡΑΨΩ Σ' ΕΝΑ ΧΑΡΤΙ
ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΛΑΒΩ ΜΕΡΟΣ ΣΕ ΚΑΜΙΑ
ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΣΑΝΑ.

ΣΥΝΤΟΜΑ, Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΖΟΥΣΑ ΕΙΧΕ ΚΑΤΑΗΦΘΕΙ
ΑΠΟ ΤΟΝ ISIS ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΑΔΥΝΑΤΟ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΩ
ΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΚΕΙ.

ΕΧΑΣΑ ΚΑΘΕ ΤΡΟΠΟ
ΝΑ ΣΥΝΤΗΡΟΥΜΑΙ.

ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΜΕ
ΒΟΗΘΟΥΣΕ ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΜΟΥ
ΧΡΗΜΑΤΑ ΜΟΥ ΕΙΠΕ ΟΤΙ
ΚΑΝΤΕΡΑ ΘΑ ΗΤΑΝ ΝΑΦΥΤΟ.

ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΦΥΓΕΙ ΤΩΤΕ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΡΙΑ.

ΟΜΩΣ, ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ
ΑΛΛΗ ΨΕΗ.

Σ' ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΩ ΟΝΟΜΑ ΕΙΜΑΙ ΟΜΟ ΑΥΤΟ
ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΞΕΦΥΓΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΝΟΙΑ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΖΩΗ.

ΧΕΡΙΣ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΑΣΩ ΤΑ ΣΚΝΟΡΑ ΚΡΑΤΩΝ
ΑΓΡΙΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΓΗΣ ΠΟΥ ΠΑΡ' ΟΛΗ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΟΥΣ
ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΜΕΙΝΕΙΣ ΕΚΕΙ, ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΖΗΣΕΙΣ
ΟΧΙ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΙΣ ΝΑ ΠΕΡΠΑΤΑΣ ΠΑΡ' ΟΛΗ
ΤΗΝ ΚΟΥΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ ΥΓΝΟΥ...

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΠΕΣΑΜΕ ΠΛΑΝΟ ΣΕ ΑΝΤΡΕΣ ΤΟΥ ISIS.
ΑΡΧΙΣΑΝ ΝΑ ΤΥΡΩΒΟΛΟΥΝ ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ, ΦΟΝΑΖΟΝΤΑΣ
ΚΑΙ ΒΡΙΖΟΝΤΑΣ ΔΙΑ ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΑ.

ΠΡΟΣΤΑΘΟΥΣΑΜΕ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΜΕ ΕΝΑ ΠΟΤΑΜΙ ΚΑΙ ΤΟΤΕ
ΗΤΑΝ ΠΟΥ Μ' ΑΡΡΙΑΖΑΝ ΛΕΓΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΕΙΜΑΙ ΑΖΙΩΜΑΤΙΚΟΣ
Ή ΚΑΤΙ ΤΕΤΟΙΟ...

Μ' ΕΒΑΛΑΝ Σ' ΕΝΑ ΚΟΥΤΙ.

ΣΦΕΔΙΤΗΚΑ ΟΤΙ ΑΥΤΟ ΗΤΑΝ
ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΟΥ.

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΜΟΥ, ΟΙ
ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΟΥ ΜΠΕΡΔΕΥΟΝΤΑΝ
Σ' ΕΝΑ ΧΑΟΣ ΑΠΟΣΩΣΗΣ.

ΕΒΛΕΠΑ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΩΝ
ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΝΑΙΚΑΣ
ΜΟΥ ΝΑ ΜΕ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΝΑ
ΤΟΥΣ ΠΑΡΩ Σ' ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΑΜΑ ΤΩΡΑ...

ΔΕΝ ΧΝΕΡΙΖΑ ΑΝ ΘΑ
ΜΟΥ ΚΟΒΑΝ ΤΑ ΧΕΡΙΑ
Ή ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ...

ΗΜΟΥΝ ΤΥΧΕΡΟΣ.
Μ' ΑΦΗΣΑΝ ΝΑ ΦΥΓΩ.

Μ' ΕΝΑ ΛΕΟΦΟΡΕΙΟ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ.
Ο ΔΙΑΚΙΝΗΤΗΣ ΜΑΣ ΕΙΠΕ "ΜΠΕΙΤΕ, ΠΕΡΠΑΤΑΤΕ ΑΡΓΑ ΚΑΙ ΜΗΝ ΚΑΝΕΤΕ ΦΡΕΑΡΙΑ."
"ΘΑ ΔΡΕΞΟΥΜΕ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΜΗΝ ΑΝΗΧΧΕΙΤΕ."

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΡΧΙΣΑΝ ΝΑ ΜΑΣ ΠΥΡΟΒΟΛΟΥΝ.

ΓΕΜΑΤΟΙ ΤΡΟΜΟ ΤΡΕΞΑΜΕ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ ΝΑ ΚΡΥΦΤΟΥΜΕ.

ΗΤΑΝ ΣΑΝ ΖΟΥΚΛΑ.

ΜΕΙΝΑΜΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΝΥΧΤΑ ΕΚΕΙ.

ΔΕΝ ΕΙΧΑΜΕ ΣΚΗΝΕΣ ΚΑΙ
ΕΚΑΝΕ ΠΟΝΥ ΚΡΥΟ.

ΗΤΑΝ ΠΟΝΥ ΑΣΧΗΜΑ,
ΕΙΧΑΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΕ ΤΑ ΜΟΡΑ,
ΚΑΝΤΑΝ ΚΑΙ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ
ΜΑΣ ΑΚΟΥΣΟΥΝ...

ΗΤΑΝ ΤΟ ΠΙΟ ΚΡΥΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ.

ΤΟ ΕΓΓΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΪ ΜΑΣ ΕΪΠΑΝ ΟΤΙ ΕΚΥΓΕ Η ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ
ΚΑΙ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΜΕ ΝΑ ΦΥΓΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗΝ ΒΑΡΚΑ.

ΤΟ ΞΕΡΟ, ΠΟΛΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΧΑΘΗΚΑΝ
Σ' ΑΥΤΑ ΤΑ ΝΕΡΑ...

ΟΧΙ ΕΓΩ... ΕΜΕΝΑ ΜΟΥ ΠΗΡΕ 40 ΛΕΠΤΑ
ΓΙΑ ΝΑ ΣΕ ΜΙΑ ΘΑΛΑΣΣΑ ΛΑΔΙ.

ΟΤΑΝ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΗ ΜΥΤΙΑΗΝΗ ΕΪΔΑ ΠΟΣΟ
ΠΟΝΥ ΚΟΣΜΟ ΕΪΧΕ ΜΑΖΕΥΕΙ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ.

ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΑΝ
ΟΣΟ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ.

ΝΟΜΙΖΟ ΟΤΙ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ
ΚΟΙΜΗΘΗΚΑ ΗΞΥΧΑ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΟΝΥ ΚΑΙΡΟ.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΧΕΡΙΣ ΧΑΡΤΙΑ ΦΤΑΣΑΜΕ ΤΗ ΝΥΧΤΑ. ΜΑΣ ΠΗΡΕ
14 ΩΡΕΣ. ΒΡΗΚΑ ΦΙΛΟΥΣ ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΦΤΑΣΕΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΕΜΑΣ.

ΚΟΙΜΗΘΗΚΑ ΕΞΩ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΒΡΑΔΥ
ΚΑΙ ΕΙΔΑ ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ...

ΕΙΧΑ ΦΤΑΣΕΙ -ΛΕΕΙ, Σ' ΕΝΑ ΧΟΡΙΟ ΣΤΟΝ ΒΟΡΡΑ
ΚΑΙ ΕΙΧΕ ΑΓΙΣΤΕΥΤΗ ΗΕΥΧΙΑ...

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΑ ΝΑ ΒΡΩ ΚΑΠΟΙΟΝ ΝΑ ΤΟΥ ΠΩ ΟΤΙ ΨΑΧΝΩ ΣΤΑ ΔΟΥΛΕΙΑ
ΟΣΤΕ ΝΑ ΦΕΡΕ ΚΟΝΤΑ ΜΟΥ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΥ...

ΑΜΑ ΤΟΤΕ Τ'ΟΝΕΙΡΟ ΑΜΑΞΕ ΚΑΙ
ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΦΤΑΣΕΙ ΠΟΥΘΕΝΑ ΚΑΙ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΜΑΣ ΚΥΝΗΧΟΥΣΕ ΔΙΑΤΙ ΗΜΑΣΤΑΝ ΠΑΡΑΝΟΜΟΙ...

ΟΤΑΝ ΜΕ ΣΥΝΕΜΒΑΝ
ΜΕ ΕΒΑΝΑΝ Σ' ΕΝΑ ΟΣΜΑΤΙΟ
ΚΑΙ ΜΟΥ ΔΕΞΑΝ ΛΙΓΟ ΦΑΪ.

ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ, ΥΠΗΡΧΕ ΜΙΑ ΚΑΙ
ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΑΦΙΣΑ ΠΟΥ
ΕΔΕΙΧΝΕ ΤΟ ΚΡΑΝΟΣ
ΕΝΟΣ ΔΥΤΗ.

ΜΟΥ ΦΑΝΗΚΕ ΠΕΡΙΕΡΓΟ.
Ή ΛΕΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΒΤΕΙ
ΠΟΤΕ ΑΠ' ΤΟ ΚΟΥΤΙ...

ΠΗΡΑΝ ΤΑ ΔΑΚΤΥΛΙΚΑ ΜΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ .

ΑΙΣΘΑΝΘΗΚΑ ΑΣΧΗΜΑ Μ' ΑΥΤΟ.

ΜΕΤΑ ΒΡΕΘΗΚΑΜΕ Σ' ΕΝΑΝ ΣΤΑΘΜΟ ΤΡΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ.
ΘΑ ΜΑΣ ΣΤΕΝΑΝ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΔΙΑΤΙ ΕΚΕΙ ΛΕΓΑΝ ΠΟΣ
ΗΜΑΣΤΕ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΟΙ.

ΟΤΑΝ ΦΤΑΣΑΜΕ ΜΑΣ ΠΗΓΑΝ Σ' ΕΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΜΑ ΕΞΩ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΕΒΛΕΠΑ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΠΟΥ ΜΑΣ
ΚΟΙΤΟΥΣΑΝ ΜΕ ΜΙΣΟΣ ΚΑΙ ΑΗΔΙΑ

ΚΑΙ ΑΝΑΡΤΕΙΟΜΟΧΝ ΔΙΑΤΙ ΕΒΑΝΑΝ
ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΕΚΕΙ...

ΣΗΜΕΡΑ ΕΙΜΑΙ ΣΤΟ ΑΙΖΕΝΧΟΥΤΕΝΣΤΑΝΤ.

ΕΧΩ ΣΥΓΓΡΑΤΟΙΚΟ ΕΝΑΝ ΠΑΚΙΣΤΑΝΟ ΦΙΛΟ
ΚΑΙ ΧΘΕΣ ΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ. ΤΗΡΑΜΕ ΕΝΑΝ ΕΞΟΥ ΒΙΒΛΙΑ.

ΓΝΩΡΙΣΤΗΚΑ ΜΕ ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΓΕΡΜΑΝΙΔΑ.
ΝΟΙΑΖΕΤΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΜΑΣ,
ΒΟΗΘΑΕΙ ΟΤΩΣ ΜΠΟΡΕΙ.

ΜΟΥ ΕΔΩΡΕ ΜΙΑ ΚΙΘΑΡΑ.

ΕΛΠΙΖΩ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΝΑ ΠΑΝΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ...

ΙΣΟΣ ΕΧΝΤΟΜΑ ΚΑΤΑΦΕΡΩ
ΝΑ ΠΑΡΩ ΤΟ ΔΕΛΤΟ, ΠΟΛΛΟΙ
ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΜΗΝΕΣ,
ΘΕΛΕΙ ΚΑΙ ΤΥΧΗ.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΚΤΗΣΩ
ΤΗΝ ΓΡΟΣΣΑ, ΕΙΝΑΙ
ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ.

ΓΝΩΡΙΣΑ ΜΕΡΙΚΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ
ΠΟΥ ΜΑΣ ΘΕΡΟΝΤΑΙ ΣΑΝ ΑΝΕΡΧΙΑ.

ΕΙΝΑΙ ΑΙΤΧΟΙ, ΚΑΝΔΙ,
ΑΝΟΙΧΤΟΜΥΑΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ...

ΑΚΟΜΑ ΛΙΓΟΥΣ ΜΗΝΕΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: Μύριαμ Κλαπή (ΒΕΡΟΛΙΝΟ)

ΣΕΝΑΡΙΟ-ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: Θανάσης Πέτρου

Βερολίνο, φθινόπωρο 2015. Έξω από το LaGeSo συνωστίζονται άνθρωποι. Κοιμούνται στο πάρκο και περιμένουν να τους δοθεί ένας αριθμός για σειρά προτεραιότητας. Μερικές φορές περιμένουν έξω από το κτήριο από τις πέντε το πρωί μέχρι τις έξι το απόγευμα. Αναμένουν την απαραίτητη «Registrierung», την καταγραφή τους δηλαδή. Αυτό σημαίνει πως τους δίνουν έναν αριθμό γραμμένο σε μπλε βραχιολάκι, το οποίο πρέπει να φορούν στον καρπό τους. Απλός κόσμος, κάτοικοι του Βερολίνου, καταφθάνουν με ό,τι μπορούν να προσφέρουν: ρούχα, φαγητά, παιχνίδια. Έθελοντές τους προμηθεύουν νερό και πρόχειρο φαγητό. Όταν βρέχει, οι αλληλέγγυοι φέρνουν ομπρέλες και ο κόσμος στριμώχνεται για να τις πάρει. Μερικές φορές η υπομονή χάνεται και ζεσπάνε έντονες λογομαχίες, οι άνθρωποι πιάνονται στα χέρια.

Χιλιάδες άνθρωποι περιμένουν κάθε μέρα έξω από το LaGeSo και οι γερμανικές αρχές αδυνατούν να ανταποκριθούν στον όγκο εργασίας. Έπειτα από ένα μακρύ και τραυματικό ταξίδι, η γερμανική γραφειοκρατία τους τσακίζει τα νεύρα, καθώς δεν μπορεί να δώσει λύση στα πιο απλά αιτήματα.

Η Χίμπα είναι μόλις είκοσι τεσσάρων χρόνων. Έφτασε στο Μόναχο, και ενώ οι πρόσφυγες δεν επιτρέπεται να μετακινηθούν από το μέρος της πρώτης τους καταγραφής, η Χίμπα με την κόρη της έφυγε στα κλεψτά για το Βερολίνο, όπου ήταν ο άντρας της. Το μόνο που ήθελαν ως οικογένεια ήταν να ζήσουν όλοι μαζί στην ίδια πόλη και να αρχίσουν μια κανονική ζωή. Όσο ήταν ακόμα στη Συρία, στη Δαμασκό, πίστευαν πως στη Γερμανία όλα θα ήταν καλύτερα. Όλα θα ήταν πιο εύκολα. Είχαν ακούσει πως οι άνθρωποι εκεί είναι φιλότιμοι και το κράτος παρέχει ευκολίες. Ονειρεύτηκαν να ζήσουν σε μια χώρα όπου δεν θα ζηνούσαν τη νύχτα από τις βόμβες. Η πραγματικότητα τους διέψευσε.

ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΩ
ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΜΟΥ ΚΑΙ ΕΤΣΙ
ΑΡΧΙΣΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.

... ΤΗ ΜΙΑ ΣΕ ΕΛΕΓΧΟΥΝ ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΤΟΥ ΑΣΑΝΤ, ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΟΙ ΑΝΤΑΡΤΕΣ...

ΑΡΧΙΚΑ, ΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ. Ο ΔΡΟΜΟΣ ΗΤΑΝ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΔΥΣΚΟΛΟΣ.

ΠΕΡΑΣΑ 6 ΜΗΝΕΣ ΜΟΝΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΡΗ ΜΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ. Ο ΡΑΜΙ ΕΚΑΝΕ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙ ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΙ ΑΝ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΕΣ.

Ο ΚΑΙΡΟΣ ΕΚΕΙ ΠΕΡΑΣΕ ΠΟΛΥ ΔΥΣΚΟΛΑ. ΗΜΟΥΝ ΜΟΝΗ ΣΕ ΕΝΑΝ ΑΧΑΝΗ ΤΟΠΟ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΩ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ.

ΡΑΜΙ, ΠΩΣ ΘΑ ΕΡΘΟΥΜΕ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ; ΕΧΩ ΑΠΕΛΠΙΣΤΕΙ...

ΣΤΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, ΜΑΣ ΕΚΔΕΙΞΑΝ ΠΑΝΤΕΒΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2016...

ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΚΑΝΩ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΟΝΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΡΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΥΝΙΑΔΕΣ ΜΟΥ. ΑΥΤΕΣ ΜΟΥ ΔΑΝΕΙΞΑΝ ΧΡΗΜΑΤΑ.

ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΜΑΣ ΕΛΕΓΕ ΑΠΟ ΠΟΥ
ΑΚΡΙΒΟΣ ΘΑ ΕΦΕΥΓΕ ΤΟ ΦΟΥΣΚΟΤΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΟΛΑ ΤΑ ΚΙΝΗΤΑ
ΚΛΕΙΣΤΑ, ΑΛΛΙΩΣ
ΘΑ ΜΑΣ ΤΣΙΜΠΗΣΕΙ
Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.

ΤΗ ΜΙΑ ΜΑΣ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΣΑΝ ΜΕ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ, ΤΗΝ ΑΛΛΗ
ΜΕ ΙΧ. ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ, ΓΙΑ ΝΑ ΦΤΑΣΟΥΜΕ ΣΤΗ ΒΑΡΚΑ
ΑΝΑΓΚΑΣΤΗΚΑΜΕ ΝΑ ΠΕΡΠΑΤΗΣΟΥΜΕ 4-5 ΟΡΕΣ.

ΜΑΜΑ, ΔΕΝ
ΑΝΤΕΧΩ ΑΛΛΟ...

ΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕ ΝΑ ΜΑΣ
ΒΟΥΛΙΑΞΕΙ Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ.

Η ΚΟΡΗ ΜΟΥ ΑΚΟΜΑ ΒΛΕΠΕΙ ΕΦΙΑΛΤΕΣ
ΚΑΙ ΒΡΕΧΕΙ ΤΟ ΚΡΕΒΑΤΙ ΤΗΣ.
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΑΥΤΟ.

ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΗ ΜΥΤΙΑΝΗ, ΗΤΑΝ ΟΜΟΡΦΟ ΜΕΡΟΣ, ΑΛΛΑ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΗΤΑΝ ΓΕΜΑΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΜΗΘΗΚΑΜΕ ΣΤΟ ΧΩΜΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΠΕΤΡΕΣ. ΔΕΝ ΕΙΧΑΜΕ
ΜΕΡΟΣ ΟΥΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΑ ΒΡΕΓΜΕΝΑ ΜΑΣ ΡΟΥΧΑ.

ΓΙΑ ΠΟΛΛΕΣ ΟΡΕΣ ΔΕΝ ΕΙΧΑΜΕ ΟΥΤΕ ΦΑΓΗΤΟ,
ΟΥΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Ή ΜΕΣΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ.
ΕΥΤΥΧΩΣ, ΗΡΘΑΝ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΑΝ.
ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΑΡΝΗΘΗΚΕ ΝΑ ΜΑΣ
ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΝΑ ΠΑΜΕ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ.

ΜΕΙΝΑΜΕ ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΔΥΟ ΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ
ΠΗΡΑΜΕ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΡΑΒΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, Ο ΡΑΜΙ ΗΞΕΡΕ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ,
ΚΑΙ ΜΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΣΕ ΑΠ' ΤΟ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΝΑ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ,
ΠΟΙΟΥΣ ΝΑ ΒΡΟΥΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΜΕ
ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ.

ΕΚΕΙ ΠΕΡΙΜΕΝΑΜΕ ΜΙΑ
ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΜΕΡΑ ΜΕΧΡΙ
ΝΑ ΜΑΣ ΑΦΗΣΟΥΝ ΟΙ ΑΡΧΕΣ
ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΜΕ.

ΟΤΑΝ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ, ΗΤΑΝ
ΔΥΣΚΟΛΑ. ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ ΜΕΡΟΣ ΓΙΑ ΝΑ
ΚΟΙΜΗΘΟΥΜΕ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΗΚΑΜΕ ΝΑ
ΜΕΙΝΟΥΜΕ ΕΞΩ, ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ.

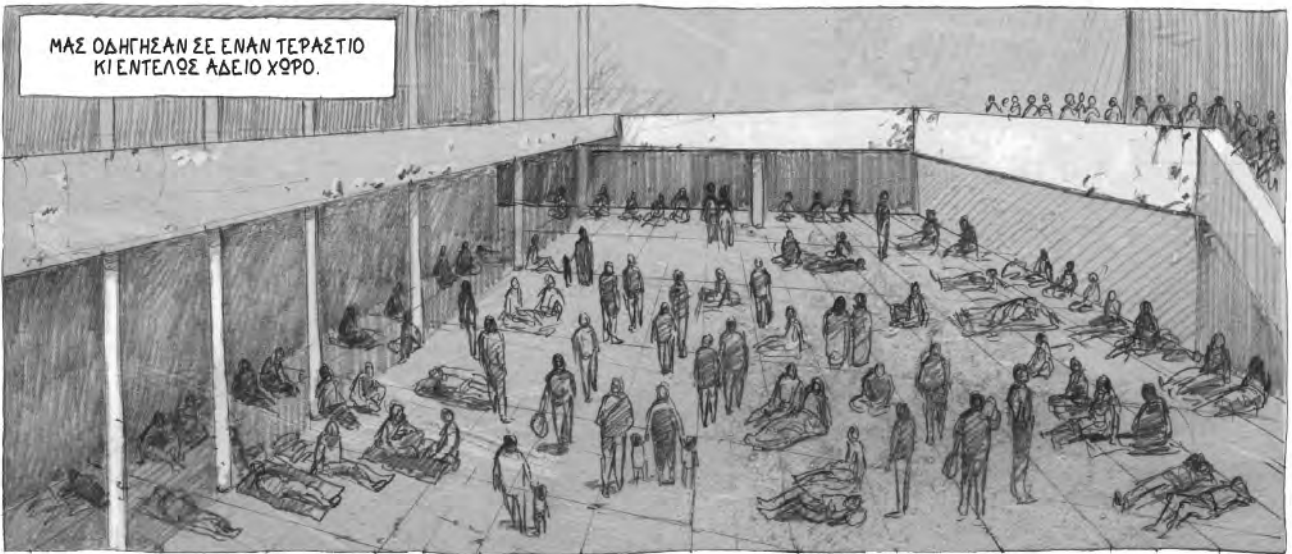

ΟΙ ΣΕΡΒΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΜΑΣ ΑΦΗΣΑΝ ΝΑ
ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΟΡΕΣ ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΜΑΣ
ΔΟΣΟΥΝ ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ.

ΜΑΣ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΕ ΕΝΑΝ ΤΕΡΑΣΤΙΟ
ΚΙ ΕΝΤΕΛΟΣ ΑΔΕΙΟ ΧΩΡΟ.

ΗΤΑΝ ΠΡΟΙ ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΠΗΓΑΝ ΕΚΕΙ ΚΙ ΟΣ ΤΟ
ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΜΑΣ ΑΦΗΣΑΝ ΧΩΡΙΣ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΦΑΓΗΤΟ.

ΜΑΜΑ, ΔΙΨΑΩ...

ΥΠΟΜΟΝΗ, ΜΥΡΙΑΜ,
ΚΑΝΕ ΥΠΟΜΟΝΗ.

ΔΕΝ ΓΙΝΟΤΑΝ ΤΙΠΟΤΑ ΜΕΧΡΙ ΠΟΥ
ΑΡΧΙΣΑΜΕ ΝΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΣΤΕ.
ΤΑ ΓΚΡΟΥΠ ΟΤΑΝ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ
ΕΙΝΑΙ ΓΥΡΩ ΣΤΑ ΕΙΚΟΣΙ ΑΤΟΜΑ.
ΕΜΕΙΣ ΗΜΑΣΤΑΝ ΗΔΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ.

ΔΙΨΑΜΕ! ΝΕΡΟ!

ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ
ΖΩΑ!

ΔΟΣΤΕ ΜΑΣ
ΚΑΤΙ ΝΑ
ΦΑΜΕ!

ΤΟΤΕ ΚΑΤΑΛΑΒΑΝ ΠΩΣ ΕΠΡΕΠΕ
ΚΑΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΚΙ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ
ΕΦΕΡΑΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΣ
ΠΑΝΕ ΣΕ ΕΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ.

ΗΤΑΝ ΠΙΑ ΒΡΑΔΥ ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΕΔΩΣΑΝ
ΚΑΤΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ.
ΦΑΙΝΟΤΑΝ ΠΩΣ ΗΤΑΝ ΧΑΛΑΣΜΕΝΑ.

ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΕΡΓΑ
ΔΕΝ ΜΥΡΙΖΕΙ ΑΥΤΟ;

ΜΑΣ ΞΑΝΑΒΑΛΛΑΝΕ ΣΤΑ
ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΣ ΠΑΝΕ
ΣΤΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΑΙ
ΝΑ ΜΑΣ ΠΑΡΟΥΝ ΔΑΚΤΥΛΙΚΑ
ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ.

ΠΕΡΑΣΑΜΕ ΤΗ
ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ.

ΟΤΑΝ ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ
ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ,
ΜΑΣ ΓΥΡΙΣΑΝ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ, ΟΠΟΥ ΜΑΣ
ΕΔΙΝΑΝ ΕΝΑ ΜΠΟΥΚΑΛΙ
ΝΕΡΟ ΚΙ ΑΠΟ ΕΝΑ
ΧΑΛΑΣΜΕΝΟ ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ
ΤΟ ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΤΟ ΒΡΑΔΥ.

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΚΥΝΗΓΟΥΣΕ
ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΔΩΣΕΙ
ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ. ΟΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ ΕΞΩ,
ΚΙΝΔΥΝΕΥΕ.

ΣΕ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗΝ ΦΑΣΗ Η ΟΥΓΓΑΡΙΑ
ΕΚΛΕΙΝΕ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ.
ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕΣ ΟΥΤΕ ΝΑ ΜΠΕΙΣ,
ΟΥΤΕ ΟΜΩΣ ΚΑΙ ΝΑ ΒΓΕΙΣ.

ΜΙΑ ΚΥΡΙΑ ΜΑΣ ΛΥΤΗΘΗΚΕ ΚΑΙ
ΦΩΝΑΞΕ ΕΝΑΝ ΦΙΛΟ ΤΗΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΣ
ΠΑΡΕΙ ΣΤΑ ΚΡΥΦΑ ΜΕ ΤΟ ΑΜΑΞΙ ΤΟΥ
ΑΠΟ ΕΚΕΙ.

ΕΛΑΤΕ ΜΑΖΙ ΜΟΥ.
ΘΑ ΣΑΣ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ.

ΕΤΣΙ, ΚΑΤΑΦΕΡΑ ΜΑΖΙ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΠΕΝΤΕ,
ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ,
ΝΑ ΔΡΑΠΕΤΕΥΣΩ.

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΜΑΣ ΠΗΓΕ ΚΑΤΟΥ ΚΟΝΤΑ
ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ. ΠΕΡΠΑΤΗΣΑΜΕ ΠΟΛΥ
ΓΙΑ ΝΑ ΜΠΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΙΑ.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΛΥΤΗΘΗΚΕ,
ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕ: ΜΑΣ ΕΔΩΣΕ ΡΟΥΧΑ ΚΑΙ
ΦΑΓΗΤΟ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΙΧΑΜΕ ΤΙΠΟΤΑ.

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΜΑΣ ΠΗΓΕ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΣΕ ΕΝΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ, ΟΠΟΥ ΟΛΑ ΗΤΑΝ ΤΕΛΕΙΑ.
ΜΑΣ ΕΔΩΣΑΝ Ο,ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΑΝ
ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΝΟ.

ΑΠΟ ΕΚΕΙ ΠΗΡΑΜΕ
ΤΟ ΤΡΕΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΝΑΧΟ.

Ο ΡΑΜΙ ΗΡΘΕ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΑ ΑΔΕΡΦΙΑ ΤΟΥ
ΝΑ ΜΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΟΥΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ
ΣΤΟ ΜΟΝΑΧΟ.

ΟΤΑΝ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΜΑΘΕ ΠΟΣ ΘΑ ΕΡΧΟΝΤΑΝ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ
ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ, ΑΡΧΙΣΑΝ ΝΑ ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΟΥΝ ΚΑΙ
ΝΑ ΖΗΤΟΥΝ ΚΡΑΥΓΑΖΟΥΝ. ΕΜΕΙΣ ΑΓΚΑΛΙΑΖΟΜΑΣΤΑΝ
ΚΑΙ ΚΛΑΙΓΑΜΕ ΑΠΟ ΧΑΡΑ.

ΜΑΛΙΣΤΑ, ΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ
ΕΒΓΑΛΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΜΑΣ
ΑΝΕΒΑΣΑΝ ΚΑΙ ΣΤΟ FACEBOOK.

ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ ΤΥΧΑΙΑ ΠΟΥ
ΘΑ ΠΑΕΙ Ο ΚΑΘΕ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ. ΑΛΛΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΔΕΝ
ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ, ΟΥΤΕ ΚΑΝ ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΩΘΟΥΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ.

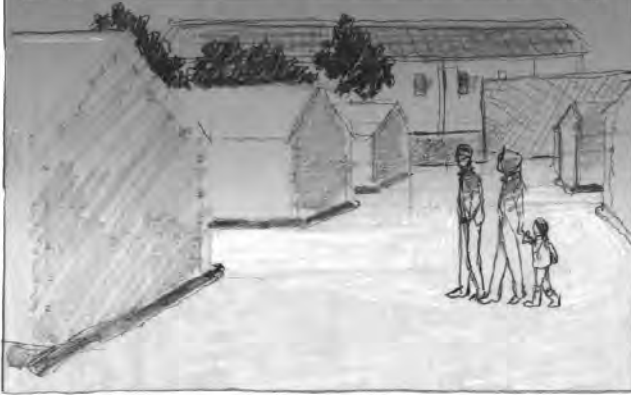
ΚΑΤΟΙΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΣΥΓΚΙΝΗΘΗΚΑΝ ΟΤΑΝ
ΕΜΑΘΑΝ ΟΤΙ ΗΜΟΥΝ ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ
ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ ΜΟΥ ΚΑΙ ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΑΝ
ΝΑ ΦΥΓΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΝΑ ΚΡΥΦΤΟΥΜΕ.

ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΙΜΑΣΤΕ
ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ
ΕΥΓΝΟΜΟΝΕΣ.

ΒΕΡΟΛΙΝΟ

ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΝΟΜΙΖΑΜΕ ΠΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΑΣ ΕΙΧΑΝ ΠΙΑ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ ΚΑΙ ΠΟΣ ΘΑ ΑΡΧΙΖΑΜΕ ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΗ ΖΩΗ...

... ΟΜΩΣ, ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΕΝ ΗΡΘΑΝ ΟΠΟΣ ΤΑ ΠΕΡΙΜΕΝΑΜΕ. ΤΩΡΑ ΒΕΒΑΙΑ ΗΜΑΣΤΑΝ ΚΟΝΤΑ, ΔΕΝ ΜΑΣ ΧΟΡΙΖΕ Η ΑΠΟΣΤΑΣΗ, ΑΛΛΑ ΣΥΝΕΧΙΖΑΜΕ ΝΑ ΜΕΝΟΥΜΕ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΜΕΡΗ. Ο ΑΝΤΡΑΣ ΜΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΝ 1,5 ΩΡΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΝΑ ΦΤΑΣΕΙ ΣΕ ΕΜΕΝΑ ΤΟ ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΝΑ ΦΥΓΕΙ ΠΑΛΙ ΤΟ ΒΡΑΔΥ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ, Η ΚΟΡΗ ΜΟΥ, Η ΟΠΟΙΑ ΟΛΟ ΑΥΤΟ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΚΟΙΜΟΤΑΝ ΣΤΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ, ΣΤΟ ΧΩΜΑ ΚΑΙ ΣΕ ΣΚΗΝΕΣ, ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΞΑΝΤΛΗΜΕΝΗ.

ΣΗΚΟ, ΣΕ ΠΑΡΑΚΑΛΩ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΦΑΣ.

ΜΑΜΑ, ΑΣΕ ΜΕ, ΘΕΛΩ ΝΑ ΚΟΙΜΗΘΩ ΚΙ ΑΛΛΟ.

ΠΑΝΤΟΣ, ΗΜΟΥΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΤΥΧΕΡΗ, ΓΙΑΤΙ ΚΑΤΑΦΕΡΑ ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΜΗΝΑ ΑΝΑΜΟΝΗΣ ΝΑ ΕΓΓΡΑΦΩ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΤΟΥ ΛΑΓΕΣΟ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ, ΧΩΡΙΣ ΟΜΩΣ ΝΑ ΕΧΩ ΟΥΤΕ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ, ΟΥΤΕ ΧΡΗΜΑΤΑ.

ΟΙ ΚΟΥΝΙΑΔΕΣ ΜΟΥ ΑΚΟΜΑ ΠΕΡΙΜΕΝΑΝ, ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΣΤΟ ΛΑΓΕΣΟ ΙΣΧΥΡΙΖΟΝΤΑΝ ΠΟΣ ΕΙΧΑΝ ΧΑΣΕΙ ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ ΤΟΥΣ. ΕΥΤΥΧΩΣ, ΟΜΩΣ, ΟΙ ΙΔΙΕΣ ΕΙΧΑΝ ΑΚΟΜΑ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΒΡΑΧΙΟΛΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΧΑΡΤΙ.

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΠΕΡΙΜΕΝΑΜΕ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ
ΤΟ ΧΑΡΤΑΚΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ
ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ. ΗΤΑΝ ΔΥΣΚΟΛΑ.
ΕΚΑΝΕ ΠΟΛΥ ΚΡΥΟ.

ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΕΚΕΙ ΗΤΑΝ ΠΟΛΥ ΓΕΝΝΑΙΟΔΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΚΑΛΟΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΑΛΛΑ ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΑΔΕΣ ΗΤΑΝ ΟΛΟΙ
ΦΡΙΚΤΟΙ. ΓΙΑ ΠΕΡΙΠΟΥ ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ, ΤΟ ΛΑΓΕΣΟ
ΕΙΧΕ ΜΟΝΟ ΕΞΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ!

ΠΕΡΙΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΝΑ ΣΕ
ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΣΟΥ ΔΩΣΟΥΝ ΕΝΑΝ ΑΡΙΘΜΟ.
ΜΕΤΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΕΙΣ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΑΡΤΙΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ, ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΤΟ
ΠΛΑΣΟ ΓΙΑ ΤΑ ΜΜΜ ΚΑΙ ΚΑΠΟΙΑ ΧΡΗΜΑΤΑ, ΠΗΓΑΙΝΕΣ
ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΜΕΝΕΣ ΝΑ ΔΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΣΟΥ
ΣΕ ΜΙΑ ΟΘΟΝΗ.

ΕΜΕΙΣ ΠΗΓΑΙΝΑΜΕ ΚΑΘΕ ΔΥΟ ΜΕΡΕΣ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ
ΜΠΟΡΟΥΣΑΜΕ ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΟΥΜΕ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ,
ΑΛΛΑ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ. ΣΤΕΝΟΧΩΡΗΘΗΚΑ
ΠΟΛΥ ΟΤΑΝ ΕΜΑΘΑ ΟΤΙ ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΚΑΙ
ΟΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΜΕΡΙΚΩΝ ΕΙΧΑΝ ΧΑΘΕΙ!

ΑΡΡΩΣΤΗΣΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΞΕΡΑ ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΩ.
ΕΥΤΥΧΩΣ, ΜΕ ΒΟΗΘΗΣΕ ΜΙΑ ΦΙΛΗ.

ΘΑ ΣΟΥ ΔΩΣΩ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΝΟΣ ΓΙΑΤΡΟΥ ΠΟΥ
ΔΕΝ ΠΑΙΡΝΕΙ ΛΕΦΤΑ.

ΤΕΛΙΚΑ, ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΟΛΑ
ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ, ΠΕΡΑΣΕ ΕΝΑΣ ΜΗΝΑΣ.

ΜΑΣ ΧΩΡΙΣΑΝ ΓΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ("ΧΑΤΜ") ΟΠΟΥ ΜΕΝΑΜΕ ΕΜΕΙΣ
ΗΤΑΝ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΕΡΕ ΣΙΤΙΣΗ ΚΑΙ
ΣΤΕΓΑΣΗ. ΤΟ "ΧΑΤΜ" ΤΟΥ ΡΑΜΙ ΚΑΛΥΠΤΕ ΜΟΝΟ
ΤΗ ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΕΔΙΝΕ ΚΑΠΟΙΑ ΧΡΗΜΑΤΑ.

ΜΙΑ ΜΕΡΑ Ο ΡΑΜΙ ΠΕΡΙΜΕΝΕ ΜΕ ΤΗ ΜΥΡΙΑΜ ΑΠΟ
ΝΩΡΙΣ ΤΟ ΠΡΩΙ ΕΩΣ ΤΙΣ 5 ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ
ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΑΙΤΗΣΗ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗΣ.

ΕΓΩ ΕΧΩ ΧΡΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΦΑΓΗΤΟ ΚΑΙ ΣΤΟ "ΧΑΤΜ"
ΜΑΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΩΡΟΣ
ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ...

Ο ΝΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΞΕΚΑΘΑΡΟΣ:
ΜΟΝΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΤΡΙΩΝ
ΜΗΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ ΣΑΣ
ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΑΙΤΗΘΕΙΤΕ ΤΗΝ
ΚΟΙΝΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΑΣ.

ΟΤΑΝ ΒΗΚΕ, ΤΟΝ ΕΠΙΑΞΑΝ
ΤΑ ΚΛΑΜΑΤΑ. ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕ
ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ.

ΞΑΦΝΙΚΑ ΕΙΔΕ ΜΠΡΟΣΤΑ ΤΟΥ ΕΝΑΝ ΓΕΡΜΑΝΟ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟ, ΤΟΝ ΤΙΜΟ. ΕΙΧΕ ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΜΙΛΗΣΕΙ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΠΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ.

ΑΝ ΤΑ ΠΕΙΣ ΑΥΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΙΣΘΣ,
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΣΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕΙ.

ΟΝΤΟΣ, Ο ΡΑΜΙ ΤΟ ΕΚΑΝΕ ΚΑΙ ΠΟΛΥΣ ΚΟΣΜΟΣ
ΜΑΣ ΣΤΗΡΙΞΕ ΚΑΙ ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕ.
ΕΤΣΙ, ΒΡΕΘΗΚΕ ΜΑΛΙΣΤΑ ΚΑΠΟΙΟΣ
ΝΑ ΜΑΣ ΦΙΛΟΞΕΝΗΣΕΙ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ.

ΚΑΠΟΙΑ ΣΤΙΓΜΗ ΠΗΓΑΜΕ ΓΙΑ ΜΕΡΙΚΕΣ ΜΕΡΕΣ ΣΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ
ΤΟ "ΧΑΤΜ", ΣΤΟ ΣΠΑΝΤΑΟΥ, ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ ΜΙΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΗ
ΚΥΡΙΑ ΝΑ ΜΑΖΕΥΕΙ ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΣ, ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΑΜΕ ΟΤΙ
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΙΧΕ ΔΟΣΕΙ ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΟΥΣ
ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΑΔΕΣ ΝΑ ΠΕΤΑΞΟΥΝ ΟΛΑ ΜΑΣ
ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ... ΧΑΘΗΚΑΝ ΟΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΜΑΣ,
ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΡΙΑ...

ΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΤΟ ΕΙΠΑΜΕ.

ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΑΝΑΠΑΤΕ
ΣΤΟ ΛΑΓΕΣΟ ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΤΕ
ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΧΑΡΤΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ.

ΜΑ...

ΟΣΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ,
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΤΕ ΣΤΗΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑ.
ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ
ΚΑΝΟΥΜΕ ΕΠΙΣΗΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ.

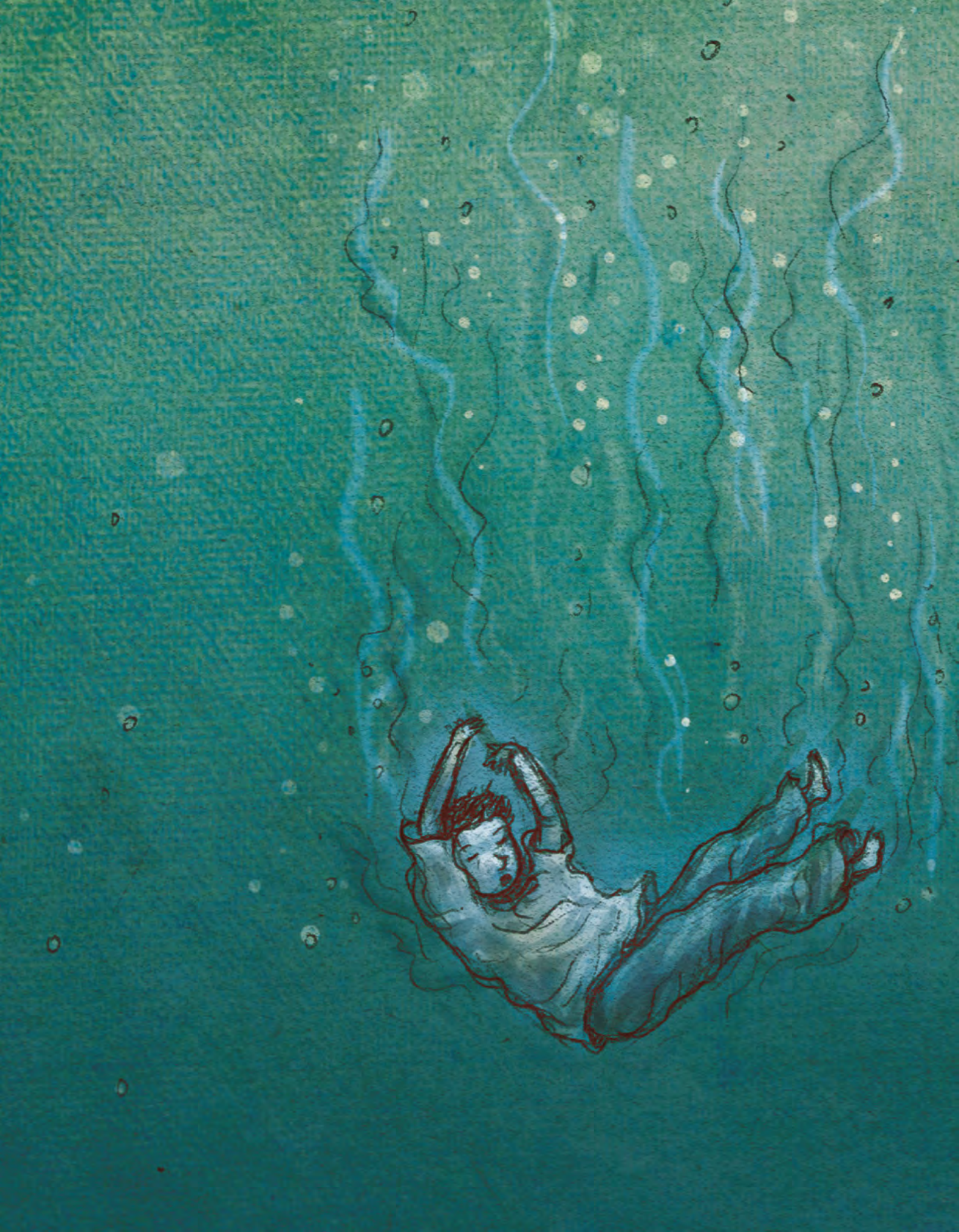

ΚΙ ΕΤΣΙ ΟΛΑ ΧΑΘΗΚΑΝ.

ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΜΑΣ ΛΕΝΕ ΠΟΛΛΑ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ: ΑΛΛΟΙ ΜΑΣ ΛΕΝΕ ΠΟΣ ΠΡΕΠΕΙ
ΝΑ ΤΗΣ ΒΓΑΛΟΥΜΕ ΧΑΡΤΙΑ ΣΤΟ ΛΑΓΕΣΟ, ΑΛΛΟΙ ΠΑΛΙ
ΠΟΣ ΑΠΛΟΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΠΑΜΕ ΣΕ ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ
ΝΑ ΤΗ ΓΡΑΨΟΥΜΕ. ΔΕΝ ΞΕΡΟΥΜΕ ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ...
ΚΑΤΟΙΟΙ ΜΑΣ ΕΙΠΑΝ ΠΟΣ ΑΚΟΜΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΠΕΙ
ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΛΕΙΣΕΙ ΤΑ ΕΞΙ...

... ΘΕΛΕΙ ΑΚΟΜΑ ΛΙΓΟΥΣ
ΜΗΝΕΣ.

ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΥΣΗ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: Ηλέκτρα Αλεξανδροπούλου,
Αλίκη Κοσμοφύλου (ΑΘΗΝΑ)
ΣΕΝΑΡΙΟ-ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: Δήμητρα Αδαμοπούλου

Ο Σαΐντ και ο Αλαμντάρ έφτασαν στην Ανοιχτή Δομή Φιλοζενίας του Ελαιώνα από το Αφγανιστάν. Περιπατούσαν ενάμιση μήνα μέχρι να βρεθούν στα παράλια της Τουρκίας. Είναι ανήλικοι, δεκάζι και δεκαεφτά χρόνων. Δεν έχουν πάει ποτέ σχολείο γιατί δεν μπορούσαν να πληρώσουν τα διδάκτρα. Είναι Σίιτες μουσουλμάνοι και ανήκουν στη φυλή των Χαζάρα, οι οποίοι διώκονται καθημερινά από τους Ταλιμπάν. Λίγες μέρες αφότου τα δυο παιδιά ξεκίνησαν το προσφυγικό τους ταξίδι, οι Ταλιμπάν επιτέθηκαν στο Γκάζι, στην πόλη όπου είχαν μεγαλώσει οι δυο τους. Ο τόπος για άλλη μια φορά ερημώθηκε. Οι περισσότεροι κάτοικοι, έντρομοι, κατέφυκαν στην Καμπούλ.

Ο Σαΐντ και ο Αλαμντάρ όμως γλίτωσαν γιατί είχαν ήδη φτάσει στην Αθήνα, όπου έμειναν μόνο δυο μέρες. Ήταν ήσυχοι και ευχαριστημένοι στον Ελαιώνα. Ήθελαν να ζεκουραστούν για να συνεχίσουν. Δεν έχει περάσει ούτε δευτερόλεπτο από το μυαλό τους ότι θα μπορούσαν να μείνουν στην Ελλάδα. Για τα παιδιά από το Αφγανιστάν η Ελλάδα δεν υπάρχει. Υπάρχουν η Γερμανία και η υπόλοιπη Βόρεια Ευρώπη, ούτε καν η Κεντρική. Εκεί είναι η ζωή που θέλουν να ζήσουν. Εκεί πάνε, εκεί θέλουν να φτάσουν.

Ο Σαΐντ ζει τώρα σε ένα κέντρο φιλοζενίας ανηλίκων στη Φραγκφούρτη. Πέρασε τα τεστ ανηλικότητας, και έτσι έχει ιδιαίτερη μεταχείριση από το γερμανικό κράτος ως ανήλικος. Πηγαίνει κάθε μέρα σε σχολείο για να μάθει γερμανικά. Έχει και δεκαπέντε ευρώ χαρτζιλίκι κάθε εβδομάδα.

«Τι θα αγοράσεις;»

«Όρες στο Ίντερνετ».

Δεν αισθάνεται πια τόσο μόνος του, όσο στην αρχή. Έχει κάνει δυο τρεις φίλους και περιμένει να φτάσει εκεί ο ζάδελφός του, επίσης δεκάζι ετών, ο οποίος έκανε ακριβώς την ίδια διαδρομή.

Ο Αλαμντάρ δεν έχει δώσει σημεία ζωής από τη Νορβηγία. Ούτε με τον Σαΐντ έχει επικοινωνήσει, ούτε μ' εμάς.

Ο Σαΐντ δεν ξέρει τι τον περιμένει στην Ευρώπη. Μερικές φορές γράφει στο Facebook:

«Μάλλον θα μείνω στο camp για πάντα».

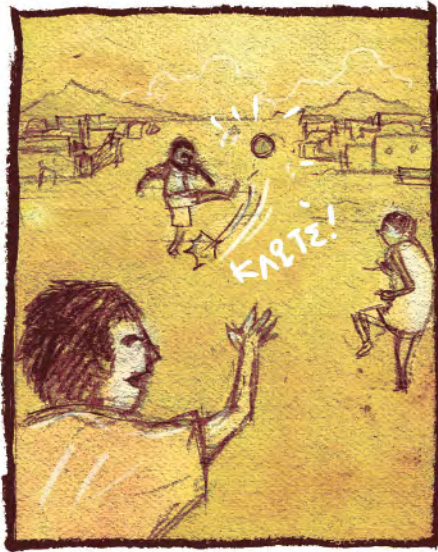
ΓΕΙΑ!
ΕΙΜΑΙ Ο
ΑΛΛΑΜΤΑΡ.

ΕΜΕΝΑ
ΜΕ ΛΕΝΕ
ΣΑΪΝΤ!

ΓΝΩΡΙΖΟΜΑΣΤΕ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΑ!
ΜΕΓΑΛΩΣΑΜΕ ΜΑΖΙ ΣΤΟ ΓΚΑΖΝΙ,
ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΟΛΕΙΣ
ΤΟΥ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ! ΠΑΪΖΑΜΕ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ. ΖΟΥΣΑΜΕ ΦΤΟΧΙΚΑ, ΑΛΛΑ
ΗΜΑΣΤΑΝ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΙ

ΕΙΧΑΜΕ ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ
ΜΠΑΛΑ, ΦΤΙΑΓΜΕΝΗ
ΑΠΟ ΚΟΥΡΕΛΙΑ.

ΕΛΑ, ΣΑΪΝΤ!
ΔΟΣΕ ΠΑΣΑ!

ΕΓΩ ΠΕΡΑΣΑ
ΟΛΗ ΜΟΥ ΣΧΕΔΟΝ
ΤΗ ΖΩΗ ΣΤΟ
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ.

ΕΓΩ ΕΦΥΓΑ ΜΑΖΙ ΜΕ
ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΥ
ΟΤΑΝ ΗΛΟΥΝ 4 ΕΤΩΝ.
ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΑΜΕ ΣΤΟ
ΠΑΚΙΣΤΑΝ.

ΕΧΩ 3 ΑΔΕΡΦΙΑ.
Ο ΕΝΑΣ ΕΙΝΑΙ
ΣΤΟ ΙΡΑΝ.

ΕΜΕΙΣ ΕΙΜΑΣΤΕ 9 ΜΑΖΙ Μ' ΕΜΕΝΑ!

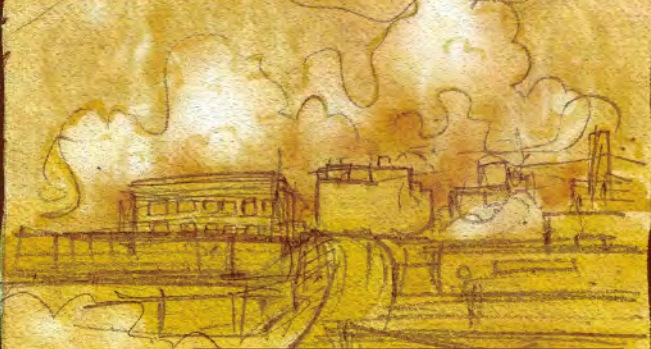
ΑΛΛΑ ΚΙ ΕΚΕΙ ΔΥΣΚΟΛΑ
ΕΙΝΑΙ, ΑΠΟ Ο,ΤΙ ΛΕΕΙ...

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ
ΤΟΥΣ ΤΑΛΙΠΛΑΝ.

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ, ΣΤΗΝ ΚΟΥΕΤΑ,
ΟΠΟΥ ΜΕΝΟΥΜΕ, ΕΓΙΝΕ ΕΠΙΘΕΣΗ ΜΕ ΧΗΜΙΚΑ.

ΑΥΤΟ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΕΠΕΙΔΗ
ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΙΪΤΕΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΑΝΗΚΟΥΜΕ
ΣΤΗ ΦΥΛΗ ΧΑΖΑΡΑ.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΕ.
ΠΕΘΑΝΑΝ ΠΕΡΙΠΟΥ 150 ΑΝΘΡΩΠΟΙ.

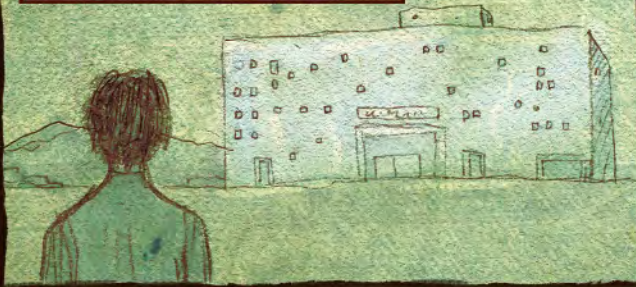
ΚΑΙ ΟΙ ΤΑΛΙΠΛΑΝ
ΜΑΣ ΜΙΣΟΥΝ ΓΙ' ΑΥΤΟ.

ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΣΙΓΟΥΡΟΣ
ΟΤΙ ΟΙ ΞΕΝΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
ΒΟΗΘΑΝΕ ΑΚΡΙΒΩΣ...

ΕΥΤΥΧΩΣ ΕΜΕΙΣ
ΤΗ ΓΛΙΤΩΣΑΜΕ.

ΔΕΝ ΠΑΡΕ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΦΥΣΙΚΑ.

ΟΥΤΕ ΕΓΩ ΠΑΡΕ ΣΧΟΛΕΙΟ,
ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΑΚΡΙΒΟ.

ΒΕΒΑΙΑ, ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΗΝ
ΠΗΓΑΙΝΟΥΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ,
ΑΛΛΑ ΕΧΟΥΜΕ ΜΑΘΕΙ ΜΕΡΙΚΑ
ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΟΝΟΙ ΜΑΣ!
ΟΠΩΣ ΑΓΓΛΙΚΑ!

ΑΚΡΙΒΟΣ!
ΤΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΜΕΣΑ ΑΠΟ
ΤΙΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ.
ΔΕΝ ΞΕΡΟΥΜΕ ΝΑ ΓΡΦΟΥΜΕ
ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ, ΑΛΛΑ ΜΠΟΡΟΥΜΕ
ΣΙΓΟΥΡΑ ΝΑ ΤΑ
ΜΙΛΑΜΕ.

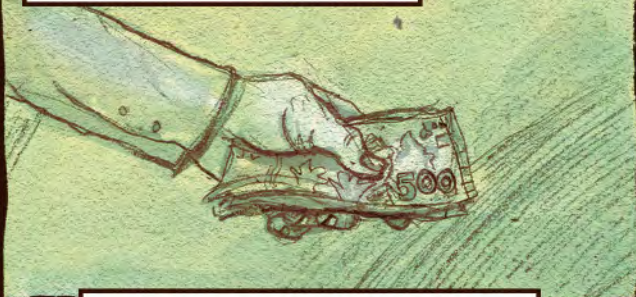
ΕΓΩ ΚΑΝΩ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΟΥΛΕΙΕΣ
ΓΙΑ ΝΑ ΝΟΗΘΩΣΩ
ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΥ.

ΚΙ ΕΓΩ ΔΟΥΛΕΥΩ ΣΕ
ΜΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΧΑΛΙΩΝ.

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΛΙΓΑ,
ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΧΩ ΑΛΛΗ ΕΠΙΛΟΓΗ.

ΕΓΩ ΠΑΙΡΝΩ
2.000 ΡΟΥΠΙΕΣ
ΤΟΝ ΜΗΝΑ.

ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΑ ΓΙΑ ΝΑ ΖΕΙΣ
ΣΤΟ ΠΑΚΙΣΤΑΝ, ΑΛΛΑ
ΔΕΝ ΦΤΑΝΟΥΝ ΓΙΑ ΤΑ
ΔΙΔΑΚΤΡΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ,
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ 1.000 ΡΟΥΠΙΕΣ,
ΔΗΛΑΔΗ ΠΕΡΙΠΟΥ 9 ΕΥΡΩ.

Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΗ ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΖΩ.
ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΙ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΛΛΟΝ.

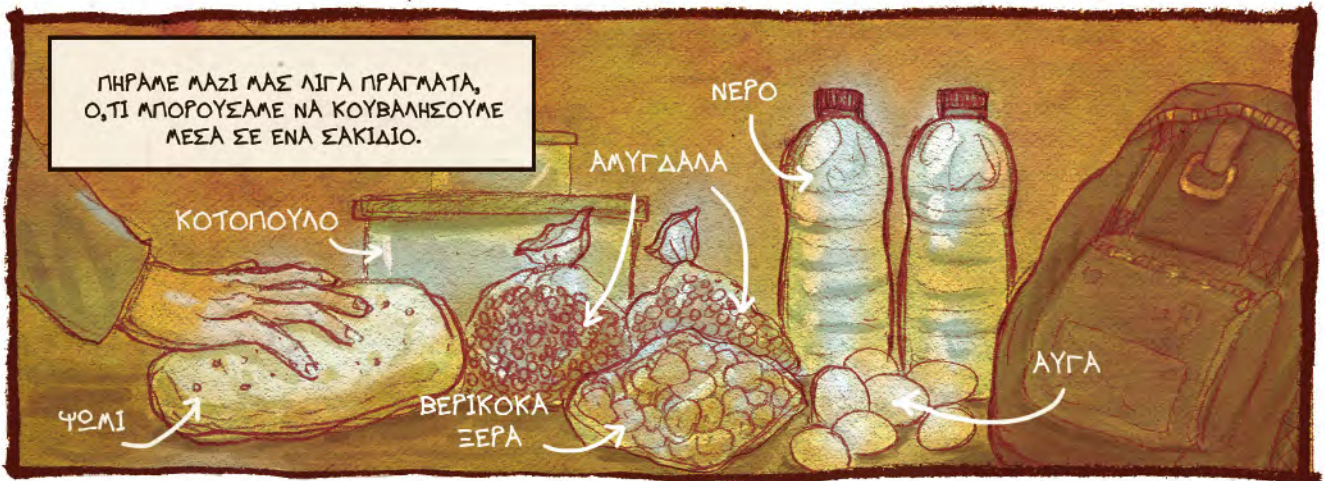
ΘΕΛΩ ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ
ΖΩΗ. ΣΕ ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ
ΧΩΡΑ, ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΝΑ.

ΕΤΣΙ, ΞΑΝΑΒΡΕΘΗΚΑΜΕ
ΜΑΖΙ ΣΤΟ ΠΑΚΙΣΤΑΝ,
ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΤΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ.

ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ ΠΑΡΕΑ
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΥΣΗ.

ΗΜΑΣΤΑΝ ΠΕΡΙΠΟΥ 36 ΑΤΟΜΑ.
ΠΕΡΠΑΤΑΓΑΜΕ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΕΣ
ΦΟΡΕΣ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ.

ΚΥΡΙΟΣ ΤΗ ΝΥΧΤΑ,
ΓΙΑ ΝΑ ΜΗ ΜΑΣ ΠΙΑΣΟΥΝ.

ΜΕΝΑΜΕ ΣΕ
ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΒΡΙΣΚΑΝ
ΟΙ ΔΙΑΚΙΝΗΤΕΣ ΜΑΣ.

ΣΥΧΝΑ ΗΜΑΣΤΑΝ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ
ΕΞΗΝΤΑ ΑΤΟΜΑ ΣΕ ΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΟ.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ΕΒΡΕΧΕ ΚΑΙ
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΡΡΟΣΤΑΙΝΑΝ,
ΑΝΕΒΑΖΑΝ ΠΥΡΕΤΟ. ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ
ΔΕΝ ΕΙΧΑΝ ΦΑΡΜΑΚΑ, ΑΓΛΑ
ΠΕΡΙΜΕΝΑΝ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΙ.

ΑΓΟΡΑΖΑΜΕ ΚΑΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΑΚΙΝΗΤΕΣ ΜΑΣ, ΑΛΛΑ ΗΤΑΝ ΠΑΝΑΚΡΙΒΑ.

5 ΕΥΡΟ!

ΤΟΣΟ ΠΟΛΑ;

ΕΙΔΙΚΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ!

ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΠΡΟΣΕΧΟΥΜΕ ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΕΙΧΑΜΕ ΦΕΡΕΙ ΜΑΖΙ ΜΑΣ.

ΟΙ ΔΙΑΚΙΝΗΤΕΣ ΜΑΣ ΧΤΥΠΟΥΣΑΝ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΣ ΤΑ ΠΑΡΟΥΝ. ΕΓΩ ΠΡΟΛΑΒΑ ΚΑΙ ΕΚΡΥΨΑ ΤΑ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙΑ ΜΟΥ, ΕΥΤΥΧΟΣ.

Μ' ΑΥΤΑ ΚΑΙ Μ' ΑΥΤΑ, ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΑ ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ.

ΤΩΡΑ ΕΜΕΝΕ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΜΕ ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΝΑ ΜΠΟΥΜΕ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.

ΜΠΗΚΑΜΕ ΣΕ ΜΙΑ
ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ ΒΑΡΚΑ
ΣΤΡΙΜΩΓΜΕΝΟΙ
ΟΓΔΟΝΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΙ.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΚΡΑΤΗΣΕ 2 ΩΡΕΣ ΠΕΡΙΠΟΥ
ΚΑΙ ΟΛΗ ΤΗΝ ΩΡΑ ΣΚΕΦΤΟΜΟΥΝ ΟΤΙ
Η ΒΑΡΚΑ ΑΥΤΗ ΔΕΝ ΘΑ ΜΑΣ ΑΝΤΕΞΕΙ
ΤΑ ΣΩΣΙΒΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΔΟΣΑΝΕ ΗΤΑΝ
ΨΕΥΤΙΚΑ, ΣΚΕΤΟ ΑΦΡΟΛΕΞ, ΓΙΑ ΝΑ
ΜΕΙΩΣΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΟΥΣ.
ΠΑΡ' ΟΛΑ ΑΥΤΑ, ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΕ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΗΣΙ ΣΩΟΙ ΚΑΙ ΑΒΛΑΒΕΙΣ.

ΕΜΕΙΣ ΗΜΑΣΤΑΝ ΤΥΧΕΡΟΙ
ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΒΑΡΚΑ, ΟΜΩΣ, ΠΟΥ ΕΦΕΥΓΕ
ΙΔΙΑ ΜΕΡΑ Μ' ΕΜΑΣ, ΒΟΥΛΙΑΞΕ.
ΠΝΙΓΗΚΑΝ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙ.
ΑΝΑΜΕΣΑ ΤΟΥΣ
ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ.

ΗΜΑΣΤΑΝ ΠΟΛΥ ΤΥΧΕΡΟΙ
ΠΟΥ ΤΟ ΝΗΣΙ ΗΤΑΝ ΜΙΚΡΟ,
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΚΑΜΕ ΣΤΑ ΓΡΗΓΟΡΑ,
ΚΑΙ ΣΕ ΔΥΟ ΜΕΡΕΣ ΜΠΗΚΑΜΕ
ΣΤΟ ΠΛΟΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ!

ΑΛΛΟΙ ΠΑΓΙΔΕΥΟΝΤΑΙ ΓΙΑ
ΜΗΝΕΣ ΠΡΙΝ ΚΑΤΑΦΕΡΟΥΝ
ΝΑ ΦΥΓΟΥΝ ΑΠΟ ΤΑ ΝΗΣΙΑ.

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΛΙΓΟ,
ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ!

ΜΗΝ ΚΟΥΝΙΣΕΣΑΙ,
ΜΑΣ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ!
ΘΑ ΤΗΝ ΣΤΕΙΛΩ ΣΤΟΥΣ
ΔΙΚΟΥΣ ΜΟΥ ΟΤΑΝ
ΠΑΡΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟ!

ΕΓΩ ΘΑ ΤΗΝ ΠΟΣΤΑΡΩ
ΣΤΟ FACEBOOK ΜΕ ΤΟ ΠΟΥ ΒΡΩ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΘΩ
ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ!

ΑΝΤΙΟ
ΣΑΪΝΤ!

ΑΝΤΙΟ ΑΛΛΑΜΝΤΑΡ!
ΚΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΚΑΙ
ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ!

ΘΑ ΤΑ ΠΟΥΜΕ
ΣΥΝΤΟΜΑ, ΟΤΑΝ ΘΑ
ΕΧΟΥΜΕ ΦΤΙΑΞΕΙ ΤΗ
ΖΩΗ ΜΑΣ!

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΛΙΓΟ ΚΑΙΡΟ...

ΕΦΤΑΣΑ ΣΤΗ ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗ.
ΕΛΠΙΣΩ ΝΑ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΩ.
ΝΙΩΘΩ ΑΚΟΜΑ ΞΕΝΟΣ.

ΕΦΤΑΣΑ ΣΤΟ ΟΣΛΟ,
ΣΤΗ ΝΟΡΒΗΓΙΑ. ΔΕΝ ΕΧΩ
ΒΡΕΙ ΑΚΟΜΑ ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΙ
ΚΡΥΘΩ ΣΥΝΕΧΕΙΑ.

ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΜΙΑΣ ΞΕΝΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΘΥΜΑΜΑΙ ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΑΜΕ ΜΙΚΡΟΙ ΜΕ
ΕΚΕΙΝΗ ΤΗΝ ΜΠΑΛΑ ΑΠΟ ΚΟΥΡΕΛΙΑ, ΚΑΙ ΝΙΘΘΟ
ΓΙΑ ΛΙΓΑ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ ΚΑΠΟΣ ΠΙΟ ΖΕΣΤΑ...

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΖΩ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΚΑΙ
ΤΑ ΠΟΣΤΑΡΩ, ΓΙΑ ΝΑ ΘΥΜΙΖΩ
ΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΠΩΣ ΕΦΤΑΣΑ
ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΑ...

GERMANY AT LAST!

ΟΛΑ ΘΑ ΠΑΝΕ ΚΑΛΑ,
ΣΛΙΝΤ! ΧΑΜΟΓΕΛΑ!

CHEEEEEEESE!

Dimitra Adamopoulou

ΤΕΛΟΣ

10 σημεία για τη γεωπολιτική δυσκυρία της προψυχικής κρίσης

του Μιχάλη Παναγιωτάκη
Δημοσιογράφου-Αναλυτή

1. ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ ΚΑΝΕΙΣ ΝΑ ΓΡΑΨΕΙ για το προσφυγικό ζήτημα, διαπιστώνει πως δεν είναι δυνατόν να το εντοπίσει χωρικά και χρονικά. Τα ρεύματα των προσφύγων από τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και μετά ήταν έντονα και συνεχή, διάσπαρτα παντού στον κόσμο. Η εν εξελίξει προσφυγική κρίση που βιώνουμε στην Ελλάδα και την Ευρώπη δεν είναι παρά παροξυσμός ενός προϋπάρχοντος φαινομένου που προέκυψε μέσα στη συγκυρία διαδοχικών κρατικών καταρρεύσεων και πολέμων στην ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής και Δυτικής Ασίας.

2. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΚΦΑΝΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ συμπλέκεται και περιπλέκεται με το φαινόμενο της μαζικής οικονομικής μετανάστευσης, και γίνεται δυσδιάκριτη από αυτήν. Αυτό είναι ένα νέο μείζον και ιστορικό γεωπολιτικό δεδομένο, παράγωγο με τη σειρά του των σημαντικών γεωπολιτικών αλλαγών την τελευταία μεταψυχροπολεμική τριακονταετία.

Με την κατάρρευση της Συρίας, τα εκατομμύρια άτομα που έφυγαν από τη χώρα επισωρεύτηκαν σε ήδη μεγάλα προσφυγικά και μεταναστευτικά ρεύματα προς τις μητροπόλεις του καπιταλισμού και τις εστίες πλούτου ανά τον Τρίτο και Δεύτερο Κόσμο. Πρόκειται για ανθρώπους που εδώ και δυο τρεις δεκαετίες δραπετεύουν από τεράστιες γεωγραφικές ζώνες γεωπολιτικής, πολιτικής και οικονομικής αποσταθεροποίησης. Μπορεί να πει κανείς πως το σύνολο των αιτιών που προκαλούν προσφυγικές κρίσεις συμπεριλαμβάνεται –σε παρόμοια αλλά λιγότερο επιτακτική μορφή– στα αίτια της μεταναστευτικής μετακίνησης. Είναι συχνά δύσκολο να διακρίνει κανείς έναν πρόσφυγα από έναν οικονομικό μετανάστη μια και οι κινητήριες για τη φυγή τους καταστροφές μπορεί να σχετίζονται και με την πολιτική ή πολεμική αποσταθεροποίηση, αλλά και με την οικονομική διάλυση. Το παιχνίδι των διοικητικών ορισμών για τους πρόσφυγες από διάφορες χώρες, όπου ένας πόλεμος –εμφύλιος ή μη– ή μια καταστροφή έχει δημιουργήσει και οικονομικό μαρασμό, είναι χαρακτηριστικό της ασάφειας αυτής: Υπάρχουν και σχετικά ειρηνευμένες περιοχές του Αφγανιστάν ή της Σομαλίας, όπου η οικονομία έχει καταρρεύσει και οι άνθρωποι φεύγουν γιατί αντιμετωπίζουν την εξόντωσή τους, φυσική και οικονομική. Οι οικολογικές πιέσεις στο Μπαγκλαντές οδηγούν εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους σε «περιβαλλοντικό εσωτερικό εκτοπισμό» και

προσφυγιά, που όμως δεν οδηγούν και στην αναγνώριση της αντίστοιχης διεθνούς νομικής ιδιότητας, και ούτω καθεξής.

3. ΠΑΡΟΤΙ ΑΛΛΕΣ ΕΣΤΙΕΣ παραμένουν ενεργές (ενδεικτικά, Ουκρανία, Κόσοβο, Βόρεια Αφρική, Υποσαχάρια Αφρική, Κέρας της Αφρικής, Υεμένη), το θερμό σημείο του προσφυγικού σήμερα είναι προς το παρόν στη Συρία και στο Ιράκ, αλλά χρονίως και στο Αφγανιστάν, σε περιοχές δηλαδή που σηματοδεύτηκαν από εξωτερικές επεμβάσεις, με κεντρικό σημείο αναφοράς τη διπλή επέμβαση και εισβολή των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν, το 2001, και στο Ιράκ, το 2003. Παράλληλα, η περιοχή από τα Ιμαλάια μέχρι τον Ατλαντικό είναι ευρύτερα αποσταθεροποιημένη πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά, μεταξύ άλλων, από:

- τις συνεχείς στρατιωτικές και οικονομικές επεμβάσεις της Δύσης –κυρίως των ΗΠΑ– και τις συγκρούσεις μεγάλων και περιφερειακών δυνάμεων μέσω πολέμων εντολοδόχων (proxy wars) στο πλαίσιο μιας εξελισσόμενης μεταψυχροπολεμικής αναδιαμόρφωσης των παγκόσμιων ισορροπιών,
- τη σεχταριστική βία που έχει συνειδητά και στρατηγικά κινητοποιήσει το αμερικανικό κατοχικό σχέδιο στο Ιράκ και χρηματοδοτούν οι αντιδραστικές και φονταμενταλιστικές, σουνιτικές/ουαχαμπιστικές πετρομοναρχίες της Αραβικής χερσονήσου. Η σύγκρουση αυτή έχει εξαπλωθεί στην ευρύτερη περιοχή μαζί με τον ακρότατο σουνιτικό φονταμενταλισμό και επηρεάζει μια ζώνη που φτάνει μέχρι την Κεντρική Αφρική και την Ινδονησία,
- την κλιματική αλλαγή που προκαλεί συχνότερη και εντονότερη εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων, τα οποία με τη σειρά τους οδηγούν σε επισιτιστικές κρίσεις, φυσικές καταστροφές και απώλεια δυνατοτήτων άμεσης επιβίωσης σε πολλές περιοχές. Τα φαινόμενα αυτά προκαλούν και υποδαυλίζουν την πολιτική αναταραχή, αλλά εντείνουν και τα ρεύματα εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης,
- τις κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης στην κοινωνική συνοχή των φτωχότερων χωρών και την κοινωνική δυσaréσκεια, με όχημα τα προγράμματα της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ, αλλά και την αύξηση των παγκόσμιων και των περιφερειακών ανισοτήτων,
- την ήττα της Αραβικής Άνοιξης ως κινήματος εκδημοκρατισμού σχεδόν σε ολόκληρο τον αραβικό κόσμο. Η ήττα αυτή προκλήθηκε από –αλλά και προκάλεσε– την υποκατάσταση της πολιτικής διαμαρτυρίας από ένοπλους στρατοκρατικούς εμφυλίου. Οι πόλεμοι αυτοί άνοιξαν τον δρόμο για παρεμβάσεις τρίτων χωρών και την ανάδειξη του πιο σκληρά παραδοσιοκρατικού και κορανικά λιτεραλιστικού τζιχαντισμού σε πόλο συσπείρωσης των σουνιτικών πληθυσμών.

Μέσα σε αυτό το κλίμα πολυπαραγοντικής γενικής αστάθειας και κρατικής κατάρρευσης, οι ανθρώπινες ροές, προσφυγικές και μεταναστευτικές, αναδρούν πάνω στην περιφερειακή ισορροπία δυνάμεων και διαχέουν τη σκιά των τοπικών συγκρούσεων σε μια διευρυνόμενη γεωγραφικά περιοχή.

4. ΕΑΝ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ και της προσφυγιάς αποτελούν οι πόλεμοι και η γεωπολιτική αποσταθεροποίηση, τίθεται το ερώτημα γιατί, παρότι αυτά είναι χρόνια προβλήματα στην καπιταλιστική περιφέρεια και ιδίως στη Μέση Ανατολή, στην εποχή μας μόνο καταφεύγει όλος αυτός ο κόσμος τόσο μαζικά στη Δύση. Η απάντηση είναι διττή και αφορά με διαφορετικούς τρόπους την παγκοσμιοποίηση:

Πρώτον, γιατί η ίδια η λογική της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης κάνει τη μετακίνηση πληθυσμών μια εύλογη απόκριση των ανθρώπων της περιφέρειας στη μόνιμη κατάσταση οικονομικής (και συχνά και πολιτικής) έκτακτης ανάγκης που έχουν να αντιμετωπίσουν, αλλά και γιατί, στην πραγματικότητα, οι μετακινήσεις αυτές περιέχουν μια καπιταλιστική ορθολογικότητα: Ολοκληρώνουν την «απελευθέρωση των αγορών», πέρα από εκείνες των κεφαλαίων, και στο πεδίο της αγοράς εργασίας. Έτσι, το φτηνό εργατικό δυναμικό που μπορούσε να έρθει «λαθραίο» (αλλά *μόνο* λαθραίο), «παράνομο» και εύκολα χειραγωγίσιμο, χρησιμοποιήθηκε για να φέρει τον εργασιακό Τρίτο Κόσμο στη μητρόπολη και στις ισχυρές χώρες της περιφέρειας. Στη Δύση υπήρχε ζήτηση για εργατικό δυναμικό από τον Τρίτο Κόσμο. Η ενσωμάτωσή του όμως εμποδίστηκε μέσω της διασποράς του αντιμεταναστευτικού πανικού που χρησίμευσε σαν εργαλείο αποκοπής των ξένων εργαζομένων από τα εργασιακά δικαιώματα που είχαν κατακτήσει οι «ιθαγενείς», αλλά και σαν μέσο εργασιακής πειθάρχησής τους.

Δεύτερον, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, ζούμε σε έναν τηλεπικοινωνιακά αλλά και μεταφορικά πρωτοφανώς διασυνδεδεμένο κόσμο. Επειδή, λοιπόν, κάθε κύμα μετανάστευσης δημιουργεί τις τοπικές «υποδοχές» στον Πρώτο Κόσμο για τα επόμενα, με την εγκατάσταση συγγενών και φίλων, η μετακίνηση από τις χώρες σε κρίση είναι πλέον όλο και ευρύτερα προσιτή σαν λύση. Επιπλέον, τα εργαλεία και οι δυνατότητες διερεύνησης των προϋποθέσεων, της πραγματοποίησης της μετακίνησης και της εγκατάστασης σε μια τρίτη χώρα –μέσω του Διαδικτύου και της συνεχούς επαφής και σύνδεσης με τους οικείους και με τον προορισμό μέσω της κινητής τηλεφωνίας– είναι πλέον ευρύτατα διαθέσιμα, ενώ υπάρχουν ήδη εγκατεστημένα «έμπειρα» και εκτενή παράνομα δίκτυα διακίνησης και μεταφοράς ανθρώπων σε κάθε λογής προορισμούς.

5. Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ και των εσωτερικά εκτοπισμένων προσώπων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια –ιδίως την τελευταία διετία–, αλλά το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης αυτής αφορά τους εσωτερικά εκτοπισμένους, τους πρόσφυγες μέσα στην ίδια τους τη χώρα. Αυτό δείχνει ότι το μείζον πρόβλημα που αναδεικνύεται δεν είναι ποσοτικό, αλλά ποιοτικό: Το προσφυγικό ανάγεται σε παγκόσμια «κρίση» μόνο όταν τα προσφυγικά ρεύματα αρχίζουν και επηρεάζουν άμεσα τη Δύση. Στον βαθμό που οι επιπτώσεις του παραμένουν περιφερειακές, τα προσφυγικά ρεύματα είναι «αόρατα» ως παγκόσμια πολιτικά ζητήματα και παραμένουν στη σφαίρα αρμοδιότητας των ανθρωπιστικών οργανώσεων, του ΟΗΕ, του Ερυθρού Σταυρού και των γειτονικών χωρών. Έτσι, η Ευρώπη συγκλονίζεται πολιτικά υπό το βάρος λιγότερων του ενός εκατομμυρίου Σύρων προσφύγων, την ίδια στιγμή που τέσσερα εκατομμύρια πρόσφυγες βρίσκονται και ζουν εδώ και τρία χρόνια στην Τουρκία, στην Ιορδανία και στον Λίβανο,

χωρίς να αναρθούν σε μείζον γεωπολιτικό θέμα. Στις δύο τελευταίες χώρες, μάλιστα, είναι το πολλοστό κύμα προσφυγιάς σε βάθος εβδομηκονταετίας, που έχουν να χειριστούν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και μετά, αφού συνέδραμαν και την παλαιστινιακή και την ιρακινή προσφυγική διασπορά, και αποτέλεσαν τόπο φιλοξενίας τους. Η προσφυγική κρίση στο Αφγανιστάν, όσο το Πακιστάν και το Ιράν χρησίμευαν σαν χώροι απόθεσης –στην κυριολεξία– των ανθρώπινων κυμάτων που έφευγαν από τη χώρα, δεν αξιολογήθηκε ποτέ ως μείζον, παρά μόνο όταν έπαψαν οι χώρες αυτές να αποτελούν –εξ ανάγκης ή εξ επιλογής– «μαξιλαράκια» υποδοχής και αποδοχής του προβλήματος.

6. ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ προσφυγικών πληθυσμών είναι στοιχεία μιας κρίσης που ξεπερνά κατά πολύ τα όρια των εμπόλεμων ζωνών, και βιώνονται σαν πολιτική κρίση, ειδικά για την Ευρώπη, για δύο λόγους, κυρίως:

- επειδή βρίσκουν την Ευρώπη, σαν προτιμυτέα περιοχή καταφυγής των προσφύγων, σε πολιτική και οικονομική συγκυρία κατά την οποία είναι σε εξαιρετικά δυσχερή θέση να διαχειριστεί ένα νέο ρεύμα πληθυσμιακών μετακινήσεων. Αυτό συμβαίνει λόγω της πολιτικής διαχείρισης των μεταναστευτικών ρευμάτων μέχρι τώρα, η οποία ενίσχυσε ξενοφοβικά και ρατσιστικά ανακλαστικά στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και τα ενσωμάτωσε στον λόγο των κυρίαρχων πολιτικών κομμάτων, αλλά και λόγω της οικονομικής αβεβαιότητας και καταστροφής που έξι χρόνια λιτότητας έχουν επιφέρει,
- επειδή πρόκειται κυρίως για *μουσουλμανικούς* και αραβικούς πληθυσμούς. Δηλαδή, πολιτισμικά καταγγεμένους ως αντιπάλους και εχθρούς της Δύσης, στο πλαίσιο της μεθοδικής κατασκευής μιας νέας απειλής μετά τον Ψυχρό Πόλεμο: της επιτελεστικής αφήγησης του Πολέμου των Πολιτισμών.

7. ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ η οποία έθεσε σε κίνηση τις πολλαπλές αποσταθεροποιήσεις που ανατινάσσονται η μια μετά την άλλη εδώ και δέκα χρόνια σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της Ασίας και της Αφρικής, αλλά και στα γκέτο της Δύσης, ήταν το σχήμα του «Πολέμου των Πολιτισμών». Ο Σάμουελ Χάντινγκτον δεν είχε περιγράψει κάποια σοβούσα αντιπαράθεση. Την είχε *προδιαγράψει* ως τη νέα μανιχαϊστική αντίθεση που θα θρέψει τις πολεμικές μηχανές και την –απαραίτητη για την ευστάθεια του παγκόσμιου συστήματος ως έχει– γεωπολιτική μάχη για αέναη επέκταση της αμερικανικής (δυτικής γενικότερα) ηγεμονίας, ελλείψει του φόβητρου του «κομμουνισμού». Η δαιμονοποίηση του Ισλάμ και η αναγωγή του σε παγκόσμιο αντίπαλο βρήκε πρόθυμους αποδέκτες από την αντίθετη πλευρά, οι οποίοι ισχυροποιήθηκαν μέσω αυτής τους της δαιμονοποίησης. Όλη η ιστορία της γεωπολιτικής αναταραχής από τους Δίδυμους Πύργους και μετά τρέφεται από αυτό τον κύκλο ανατροφοδότησης και αμοιβαίας ισχυροποίησης μεταξύ της δυτικής/ιμπεριαλιστικής αφήγησης του «καθυστερημένου και καταστατικά εχθρικού» Ισλάμ και της φεουδαρχικής, σαλαφιστικής αγριότητας που ιδιοποιείται τον ρόλο του αντιδίκου, αλλά, σημειωτέον, με τα λεφτά των φονταμενταλιστών συμμαχών των ΗΠΑ: της Σαουδικής Αραβίας και των Εμιράτων του Περσικού Κόλπου.

Γύρω από όλο αυτό το ανατροφοδοτούμενο δίπολο και τα πολλά παρόμοια δυναμικής πολωτικά φαινόμενα σε όλη την περιοχή (βλ. την αλληλοενίσχυση διά της αντιπαλότητας μεταξύ Άσσαντ και ISIS), μέσα στη συνολική καταστροφή των στρατιωτικών επεμβάσεων, εξελίσσεται ένα σκληρό σύγκρουση και ρήξεων χωρίς κανένα εύκολο σημείο ισορροπίας: Εάν δεν υπάρξουν ρήξεις με τα γεωπολιτικά αυτονόητα της περιόδου αυτής, οδηγούμαστε σε μονιμοποίηση της καταστροφής, σε μια μόνιμα αιμορραγούσα προσφυγική κρίση, σε μια μαζική εξαγωγή του αφγανικού μοντέλου μόνιμης πολεμικής κρίσης και συνεχούς δημιουργίας προσφύγων και εσωτερικά εκτοπισμένων. Εάν υπάρξει εντέλει βούληση από τις περισσότερες πλευρές για λύση, οι γέφυρες που θα πρέπει να στηθούν στην περιοχή, για να εξομαλυνθεί η κατάσταση, θα αναδιατάξουν συνολικά τη Μέση Ανατολή με τρόπους που θα αμφισβητούν, μεταξύ άλλων, και τα μέχρι σήμερα σύνορα.

8. ΑΝ ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΥΠΑΡΞΕΙ ΣΗΜΑΔΙΑ πως η κρίση στη Συρία μπαίνει πια σε φάση μιας αποδοτικότερης διαπραγμάτευσης για την πιθανή της ειρήνευση, θα ήταν πρόωρο να μιλήσει κανείς για κάποιον ορίζοντα ανακωχής, έστω, ή παύσης της προσφυγικής ροής, ή παλιννόστησης προσφύγων, ούτε στη Συρία, αλλά ούτε και στο Ιράκ. Σε κάθε περίπτωση, με δεδομένη τη δυσκολία υποδοχής προσφύγων και στην Ευρώπη, αλλά και λόγω εξάντλησης και στις γειτονικές χώρες, οι πρόσφυγες ήδη χρησιμοποιούνται και θα χρησιμοποιούνται σαν εργαλεία πίεσης και εκβιασμών, από όλους του εμπόλεμους. Εν τω μεταξύ δε, η στάση όλων σχεδόν των εμπλεκόμενων τρίτων χωρών στη Συρία και στο Ιράκ είναι απολύτως ανεύθυνη και κυνική, με αποκορύφωμα την κατά τα φαινόμενα σχεδόν τυχαία πραγματοποίηση βομβαρδισμών στη Συρία, χωρίς στρατηγικό στόχο, με συνεχείς «παράπλευρες απώλειες» αμάχων, μόνο για λόγους συμβολικούς, χωρίς κανέναν συντονισμό, σε συνδυασμό με την παντελή απουσία διαδικασίας συνομιλιών για τη σταθεροποίηση στο Ιράκ. Αυτό δεν μπορεί παρά να σημαίνει περαιτέρω αύξηση των προσφυγικών ροών από την περιοχή.

9. ΕΙΝΑΙ ΑΞΙΟΣ ΗΜΕΙΟΥΤΟΣ ΠΑΝΤΟΣ ο τρόπος με τον οποίο οι δυνάμεις και οι χώρες που αγγίζουν τη θερμή περιοχή και εμπλέκονται στο προσφυγικό βρίσκονται μπροστά σε δευτερογενείς επιπτώσεις της κρίσης.

Ειδικά τα εσωτερικά ευρωπαϊκά πολιτικά αποτελέσματα της υποδοχής (και απόκρουσης) προσφύγων, με την εκρηκτική άνοδο της Ακροδεξιάς σε όλη την ήπειρο, η πολυφωνία σε επίπεδο ΕΕ για το «τι δέον γενέσθαι», η ανοικτά ξενοφοβική και κυριολεκτικά φασιστική αντίδραση πολλών –ιδίως κεντροευρωπαϊκών, αλλά όχι μόνο– κυβερνήσεων στις ενδιαμέσες χώρες, αλλά και η αδυναμία της ΕΕ να διαχειριστεί με επιτυχία τις ροές αυτές βλάπτουν τη «μαλακή ισχύ» της.

Βλάπτουν επίσης και την –ήδη τρωθείσα– δημοκρατία στην ήπειρο. Είναι ίσως χαρακτηριστικό πως έχει εμφανιστεί η τάση να αναιρείται η εκτιμώμενη επικινδυνότητα ενός καθεστώτος για την ΕΕ, προκειμένου να γίνει νόμιμη η επιστροφή εκεί πολιτικών

προσφύγων και διωκόμενων εθνοτήτων. Επειδή η μεταβολή αυτή είναι αυθαίρετη, δεν είναι σαφές αν και ποια είναι τα όριά της: Ήδη το ότι στους απορριφθέντες ως μη πρόσφυγες από την ΠΓΔΜ συγκαταλέγονται, για παράδειγμα, Σουδανοί και Σομαλοί (δηλαδή, πολίτες χωρών που βρίσκονται σε κατάσταση εμφυλίου) είναι και παράλογο και υποκριτικό. Πρόκειται για επιφαινόμενο και παράγωγο μιας αντιδημοκρατικής ροπής, για έναν ακόμα τρόπο με τον οποίο η ευρωπαϊκή αμηχανία μπροστά στις μετακινήσεις προσφύγων κάθε είδους δρα διαβρωτικά στο δημοκρατικό φρόνημα και συνεπώς στην ίδια τη δημοκρατική συγκρότηση των χωρών της ηπείρου μας.

Εντέλει, τα μεγάλα προσφυγικά ρεύματα που θα εγκατασταθούν –άγνωστο για πόσο– στις χώρες της ΕΕ ενδέχεται να οξύνουν και άλλο τα κρούσματα ρατσισμού και ξενοφοβίας, ιδίως μάλιστα τη στιγμή που η αποξενωμένη δεύτερη και τρίτη γενιά Ευρωπαίων μουσουλμάνων έχει σε έναν μικρό αλλά επικίνδυνο και εν δυνάμει αιματηρό βαθμό ριζοσπαστικοποιηθεί από τον ακραίο φονταμενταλιστικό ισλαμισμό, όπως έδειξαν τα γεγονότα στο Παρίσι.

10. ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ, οι χώρες όπου η προσφυγιά ή η μετανάστευση είναι μοναδική λύση επιβίωσης, πολλαπλασιάζονται: Η Υεμένη, στον εμφύλιο πόλεμο της οποίας επενέβη στρατιωτικά η Σαουδική Αραβία με καταστροφικά αποτελέσματα, είναι ήδη συντρίμια, με τον ISIS να έχει κάνει την εμφάνισή του και με προσφυγικά ρεύματα που «απλώς» δεν έχουν φτάσει στην Ευρώπη. Μια σειρά χωρών νοτίως της Σαχάρας είναι σε ανοιχτούς εμφυλίου και συγκρούσεις εξουσίας με εμπλοκή συχνότατα ακραίων μουσουλμανικών στοιχείων, επίσης με τεράστιους αριθμούς εκτοπισμένων από τα σπίτια τους, σε συνδυασμό με τη μόνιμη φυγή αμάχων από εκεί για να ζήσουν σαν άνθρωποι στη Δύση. Η Λιβύη παραπαίει όντας ουσιαστικά εκτός κεντρικού ελέγχου. Η κατάσταση στο Αφγανιστάν ανά πάσα στιγμή μπορεί να ξεχειλίσει πάλι στο Πακιστάν, το οποίο δύσκολα θα δεχτεί να συνεχίσει να συσσωρεύει πρόσφυγες. Η Αίγυπτος είναι μια στυγνή δικτατορία. Η Ουκρανία είναι και αυτή μια περιοχή παραγωγής προσφύγων πρόσφατα, και η εξέλιξη των σχέσεων Τουρκίας-Ρωσίας-ΕΕ ενδέχεται να επηρεάσει και προσφυγικά ρεύματα από εκεί. Το προσφυγικό είναι ένα ζήτημα που στην παρούσα συγκυρία έχει περικυκλώσει την Ευρώπη.

Εν πολλοίς, μπορεί και να κρίνει και τη μοίρα της.

Μεταναστευτικές πολιτικές στην Ελλάδα και την Ευρώπη: Ξέρουμε τι (δεν) θέλουμε;

του Κωστή Τσιτσελίκη

Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας-Προέδρου της Ελληνικής Ένωσης
για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι νέες αρμοδιότητες που απέκτησε η ΕΕ με τη Συνθήκη της Λισαβόνας από το 2009, δημιούργησαν την ανάγκη διαμόρφωσης μιας κοινής και ενιαίας δεσμευτικής μεταναστευτικής πολιτικής. Τμήμα αυτής είναι και η κοινή πολιτική για το άσυλο, η οποία ήδη προκαθορίζεται από το διεθνές δίκαιο (Σύμβαση της Γενεύης, 1951). Αν και τα κράτη-μέλη διατηρούν σημαντικό πλαίσιο ευελιξίας (διακριτική ευχέρεια) κατά την άσκηση της ενωσιακής αρμοδιότητας, καθοριστικό ρόλο για την όποια μεταναστευτική πολιτική έπαιξε η σύσταση ενός ανοιχτού κοινού χώρου χωρίς συνοριακούς ελέγχους, όπου διασφαλίζεται η ελευθερία μετακίνησης. Πλέον τα εξωτερικά σύνορα προς τις συνορεύουσες τρίτες χώρες αποτελούν μια κοινή αλλά και σκληρή οριοθετική γραμμή, αδιαπέραστη για όσους δεν διαθέτουν άδεια εισόδου (Συμφωνία Σένγκεν, 1995). Εάν περιγράψαμε με μεγάλη συμπύκνωση το περίγραμμα, αυτό που είναι το μεγάλο ζητούμενο είναι η πολιτική στόχευση και το περιεχόμενο της μεταναστευτικής πολιτικής. Ήταν έτοιμη η ΕΕ να ομογενοποιήσει πολιτικές και δίκαιο σε ένα κατεξοχήν «ανθρώπινο» φαινόμενο που από τη φύση του δεν μπορεί να τεθεί σε αυστηρές διαχειριστικές νόρμες;

Η σύγχρονη μεταναστευτική κινητικότητα προς την ΕΕ είναι στενά συνδεδεμένη με τις διεθνείς γεωπολιτικές μεταβολές, ιδιαίτερα αυτές που σχετίζονται με την κατάρρευση του διπολισμού το 1990, και πιο πρόσφατα με τις ένοπλες συρράξεις στη Μέση Ανατολή και στο Αφγανιστάν, τη διεθνή επέμβαση στη Λιβύη, τις περιβαλλοντικές καταστροφές στην Ασία, τους λιμούς, τη φτώχεια και την πολιτική αστάθεια σε πολλές γειτονικές περιοχές. Η Ελλάδα φιλοξένησε πολλούς από τους ανθρώπους που δεν μπόρεσαν να συνεχίσουν το ταξίδι τους δυτικότερα. Ελάχιστοι μετανάστευσαν με τη βούλησή τους προς την Ελλάδα ως χώρα προορισμού εάν εξαιρέσουμε τη δεκαετία του '90. Έτσι, η Ελλάδα, εφαρμόζοντας τις αποτρεπτικές ή ενταξιακές ευρωπαϊκές πολιτικές για τη μετανάστευση και το άσυλο, έλαβε μέτρα που αναπόφευκτα εγκλωβίζουν και υπό προϋποθέσεις επιτρέπουν τη νομιμοποίηση, μέχρι και την πολιτογράφηση. Ωστόσο, τα μέτρα, ειδικά αυτά που επέτειναν τις συνθήκες εγκλωβισμού, έδειξαν τα όρια των ευρωπαϊκών πολιτικών, καθώς και την ανάγκη για μεγαλύτερη αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών-μελών ή την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ο ΑΒΕΒΑΙΟΣ ΜΕΤΕΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πώς μπορεί κανείς να σκιαγραφήσει τους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση; Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, απαιτούνται μέτρα «που να στοχεύουν στη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής, κατάλληλης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετανάστευσης. Αυτή η πολιτική οφείλει να σέβεται την ευρωπαϊκή παράδοση του ασύλου και της προστασίας, εμποδίζοντας παράλληλα την παράνομη διέλευση των συνόρων» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011). Στην πράξη, ωστόσο, και στις λεπτές ισορροπίες που κρύβονται πίσω από τις γραμμές αυτές, η μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ προσβλέπει στην προστασία της επικράτειάς της από «εισροές» ανεπιθύμητων μεταναστών, ακόμα και με τη βία, παρά σε πολιτικές ενσωμάτωσης ή, έστω, στην ορθολογική διαχείριση των πόρων και του φαινομένου. Από το 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθόρισε τέσσερις πυλώνες της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, ως προς:

- τη νόμιμη μετανάστευση και κινητικότητα, τη μετακίνηση και τη διαβίωση εντός του χώρου Σένγκεν, την πολιτική θεωρήσεων που αποτελεί μέσο ελέγχου της μεταναστευτικής κινητικότητας, την κοινωνική ένταξη, την εξειδικευμένη μετανάστευση ως πηγή ανθρώπινου δυναμικού για την ΕΕ,
- τη λαθραία μετανάστευση και εμπορία ανθρώπων, τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, τη συνεργασία με τρίτες χώρες (συμφωνίες επανεισδοχής) και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων,
- τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και κανόνων εισόδου-ελέγχου-επιστροφής στην χώρα εισόδου των αιτούντων άσυλο (Κανονισμός Δουβλίνο III και ενιαίο σύστημα ταυτοποίησης [Eurodac]),
- τη μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αντίκτυπου της μετανάστευσης και της κινητικότητας των εργαζομένων.

Ανεξάρτητα από την αποτελεσματικότητα των πολιτικών αυτών, τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών και το κράτος δικαίου συνιστούν ένα άλλο πεδίο που τέμνει εγκάρσια τα προαναφερθέντα. Στο πεδίο αυτό ομολογουμένως η ευρωπαϊκή πολιτική στην εφαρμογή της, αλλά και στη σύλληψή της, έχει σοβαρές αδυναμίες. Η αποτυχία του ευρωπαϊκού Προγράμματος της Στοκχόλμης (2009-2014) και βέβαια η, όπως αποδεικνύεται, ανεπαρκής Ευρωπαϊκή ατζέντα για τη Μετανάστευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2015) δείχνουν την αδυναμία των ευρωπαϊκών πολιτικών να αντιμετωπίσουν το γεγονός της μετανάστευσης ως μια συνεχώς μεταβαλλόμενη και αναπόδραστη πραγματικότητα. Αν και η ευρωπαϊκή ατζέντα θέτει ορθούς προβληματισμούς σχετικά με την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών πολιτικών και μέσων στις ήδη γνωστές οξυμμένες εκφάνσεις του προσφυγικού, δεν είναι σε θέση να πυροδοτήσει το απαιτούμενο ποιοτικό άλμα των ευρωπαϊκών οργάνων. Μέχρι σήμερα τουλάχιστον (Δεκέμβριος 2015) δεν εκφέρεται μία κεντρική θεσμική στόχευση στην παραγωγή πολιτικής και δικαίου, αλλά ακούγεται μια άνευρη φλυαρία των ευρωπαϊκών οργάνων.

Μάλιστα, τα κράτη-μέλη και τα όργανα της ΕΕ χρησιμοποιούν μια καταφανή διγλωσσία: Από τη μια πλευρά, θεωρούν εν γένει ανεπιθύμητους τους μετανάστες –πλέον και τους πρόσφυγες– και ο κεντρικός άξονας κινείται γύρω από την ιδέα της απόκρουσης-απομάκρυνσης. Από την άλλη, επιθυμούν να εξυπηρετήσουν την ανάγκη για φτηνό εργατικό δυναμικό, ή το υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό που θα έρθει «έτοιμο» να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην ευρωπαϊκή αγορά και συχνά να τροφοδοτήσει με νέο αίμα τη γηραιά μας ήπειρο. Οι ωφελιμιστική αυτή οπτική βλέπει τους μετανάστες ως τροφοδότες σε εργατικά χέρια και ως εισφορές για τα ασφαλιστικά ταμεία, αλλά σκοντάφτει συχνά σε δεύτερες σκέψεις σχετικά με την «απειλούμενη καθαρότητα» της εθνοθηρσκευτικής ταυτότητας των Ευρωπαίων. Αυτή η γραμμή σκέψης βρίσκει την απόλυτη έκφρασή της στο ακροδεξιό-ξενοφοβικό επιχείρημα για τη διάσωση της ομοιογένειας της «λευκής-χριστιανικής Ευρώπης». Απέναντι σε αυτές τις γραμμές, η ρηκή φιλανθρωπική ρητορική όχι μόνο δεν πρόσφερε ουσιαστικά τίποτα, αλλά συσκότισε το κομβικό διακύβευμα, δηλαδή, την αυτοσυνειδησία του Ευρωπαίου πολίτη, με πολιτικούς όρους, ως προς τη συμμετοχή και την επίγνωση των μεταβολών που επισυμβαίνουν στο πεδίο της ταξικότητας των προνομίων και των διεκδικήσεων. Όχι μεταξύ των ανθρώπων ως «παλαιών» και «νέων κατοίκων», ντόπιων και ξένων της ηπείρου μας, αλλά με όρους κοινωνικοοικονομικής συμμετοχής, ηγεμονίας, αποκλεισμών ή συμπερίληψης.

Εκτός από εκείνους που θα «απομακρυνθούν», εκούσια ή ακούσια, πολλοί θα μείνουν και θα ζήσουν στην Ευρώπη, με ή χωρίς οικογένεια. Απέναντι σε αυτούς, σε ποιο βαθμό και με ποιες διαδικασίες (δεν) έχουν πετύχει οι μεταναστευτικές πολιτικές και με ποιο τρόπο θα πρέπει να επανεξεταστούν ή να αναθεωρηθούν; Όσο κι αν οι απαντήσεις μπορεί να στρέφονται σε διαφορετικές κατευθύνσεις, δύσκολα μπορεί να διαπιστωθεί με βεβαιότητα η επίτευξη μιας ισορροπημένης προσέγγισης στις προοπτικές διεύρυνσης της κοινότητας των Ευρωπαίων πολιτών με «νέο αίμα». Εάν κανείς ελέγξει τους στόχους που αρχικά είχαν τεθεί και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της μετανάστευσης, θα διαπιστώσει ότι το βάρος υπέρ της ασφαλοποίησης των συνόρων αλλά και του εσωτερικού χώρου είναι υπέρμετρα δυσανάλογο ως προς την τήρηση του κράτους δικαίου, την προστασία των δικαιωμάτων, το περιεχόμενο της δημοκρατίας και την εσωτερική κατανομή των βαρών. Το αποτέλεσμα ήταν η εδραίωση αντιευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων (σε Γαλλία, Ουγγαρία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο) που, επικαλούμενα την αποτυχία των μεταναστευτικών πολιτικών, συστηματικά απονομιμοποιούν την ίδια την ΕΕ στοχεύοντας στη θεσμική της αποδιάρθρωση.

Η έννοια της «ασφάλειας», ειδικά όσον αφορά τους πρόσφυγες, αλλά και κάθε άνθρωπο που κινδυνεύει, λαμβάνει ένα αμφίσημο πρόσημο:

- για τους ανθρώπους, ειδικά ως προς τη διαδικασία διάσωσης, αλλά και ασφαλούς διόδου, και
- για τα σύνορα, με μια σειρά επιχειρήσεων και ειδικών οργάνων, που δημιουργήθηκαν με στόχο την επιτήρηση –κυρίως των θαλάσσιων– συνόρων, νότια και νοτιοανατολικά (βλ. επιχείρηση Poseidon και Sophia, σώμα Frontex και ομάδες Rabit και EU NavFor), με συνεχή αύξηση των σχετικών ευρωπαϊκών κονδυλίων, συχνά πέρα από λογικές λογιστικού και πολιτικού ελέγχου (Φωτιάδης, 2015).

Η γιγάντωση δομών ασφαλειοποίησης και η σύγχυση για το περιεχόμενο της ασφάλειας έχουν άμεσες αρνητικές συνέπειες στους αποδέκτες των πολιτικών, καθώς είναι προφανές ότι τα εθνικά και ευρωπαϊκά σύνορα δεν *απειλούνται*, αλλά διαπερνώνται μαζικά από ανθρώπους που έχουν βάσιμους λόγους υποβολής αιτήματος ασύλου ή που γενικότερα αναζητούν ασφάλεια ή καλύτερες συνθήκες διαβίωσης. Εντέλει, οι πολιτικές αποτροπής βλέπουν σοβαρά το δημοκρατικό σχέδιο της εμπέδωσης του ευρωπαϊκού κεκτημένου των δικαιωμάτων (Τάκης, 2015: 19).

Η ασφαλής μετακίνηση και η εξασφάλιση ασφαλούς εγκατάστασης αποτελούν ίσως και το πιο δυσεπίλυτο ζήτημα καθώς απαιτούν μακροπρόθεσμη πολιτική ανάλυση αναγκών και εξασφάλιση των μέσων για υποδοχή και μέριμνα διαβίωσης, αλλά και μακροπρόθεσμων ενταξιακών πολιτικών, στον βαθμό που η διεθνής κοινότητα (άρα και η ΕΕ) παραμένει ανίκανη να αμβλύνει το πρόβλημα ή να συμβάλει στον τερματισμό των πολεμικών συρράξεων στη Μέση Ανατολή – πόσο μάλλον όταν ισχυρά συμφέροντα, πολιτικά και οικονομικά, επωφελούνται από το εμπόριο όπλων και πετρελαίου. Αν και πλέον δεν ασκούνται –συστηματικά, τουλάχιστον– πρακτικές επαναπροώθησης, τα μεσογειακά κράτη αφήνουν τη φουρτουνιασμένη θάλασσα να κάνει τη «βρόμικη δουλειά». Αλλού υψώνουν συρμάτινους φράχτες. Επιπρόσθετα, η ευρωπαϊκή και διεθνής πολιτική της ασφάλειας έχει εγκλωβιστεί στην εμμονή του πολέμου κατά των διακινητών, που συχνά λειτουργούν ως «διευκολυντές» της μετακίνησης, καθώς δεν υπάρχει καμία άλλη εναλλακτική διέξοδος. Για παράδειγμα, το Συμβούλιο Ασφαλείας, με την απόφαση 2240 (2015) στις 8/10/2015, ενέκρινε τη δυνατότητα επέμβασης της ΕΕ με στρατιωτικά μέσα στη νότια Μεσόγειο.

Είναι όμως οι πολιτικές κοινωνικής ενσωμάτωσης πετυχημένες για όσους θα καταφέρουν να μείνουν στην Ευρώπη; Διαπιστωμένα προβλήματα στην κοινωνικοοικονομική ένταξη των μεταναστών αφορούν την έλλειψη πληροφόρησης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, την εκμάθηση της γλώσσας του κράτους και την πρόσβαση στην εκπαίδευση και στις δομές υγείας, την κοινωνική ασφάλιση και την αγορά εργασίας. Η οικοδόμηση δομών συμμετοχής και ευκαιριών αποτελεί βασική προϋπόθεση για τις ενταξιακές προοπτικές ανθρώπων οι οποίοι καταρχάς είναι ορατοί ως ένα αναγκαίο κακό, του οποίου η προσωρινότητα καθορίζεται από τις προσδοκίες του μετανάστη και τις επιδιώξεις της κρατικής/ευρωπαϊκής πολιτικής. Στο σχήμα που περιγράφηκε παραπάνω εντάσσεται και η ελληνική περίπτωση.

Ο ΕΓΚΙΒΘΟΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΣΥΜΦΡΑΖΟΜΕΝΑ

Ένα από τα πρώτα πεδία πολιτικής που άσκησαν οι ελληνικές κυβερνήσεις ήταν η ασφαλειοποίηση των συνόρων και της ελληνικής επικράτειας, όπου ο μετανάστης-πρόσφυγας αντιμετωπίστηκε, μέχρι τις αρχές του 2015, σαν εισβολέας, φορέας ασθενειών, παραβατικός και παρείσακτος. Συχνά, πρόσφυγες και μετανάστες εξισώθηκαν, παρόμοια εχθρικά, με στόχο την αποτροπή εισόδου και την απομάκρυνσή τους. Η Ελλάδα έχει να φροντίσει, μόνη της και μαζί με τη Frontex, ένα ιδιαίτερα βεβαρημένο εξωτερικό σύνορο. Σταδιακά, τα ελληνικά σύνορα απέκτησαν ιδιαίτερη σημασία για την *ασφάλεια* της

Ευρώπης. Ωστόσο, το εθνικό σύνορο από γραμμή έχει μετατραπεί σε ευρωπαϊκή ζώνη *πολλαπλών συνόρων*, εντός της οποίας η «είσοδος» μέχρι την «εγκατάσταση» υπόκειται στην τυχαιότητα συχνά αντικρουόμενων ή θανατηφόρων πολιτικών.

Οι ελληνικές πολιτικές για τη μετανάστευση είναι ενταγμένες στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, με διαφοροποιήσεις που έχουν να κάνουν με τις ιδιαιτερότητες που καθορίζει η γεωγραφία των μεταναστεύσεων, αλλά και με τάσεις διεύρυνσης ή συρρίκνωσης του ευρωπαϊκού δικαίου κατά την ενσωμάτωσή του. Σήμερα η Ελλάδα, λοιπόν, δεσμεύεται από τους κοινούς κανόνες δικαίου για την επιστροφή-απομάκρυνση, την κράτηση, την οικογενειακή επανένωση, το άσυλο, ύστερα από δύο δεκαετίες αμφιταλαντεύσεων και καθυστερήσεων ως προς την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Οι μετανάστες ορίζονται ως νόμιμοι ή παράνομοι έπειτα από συνεχείς μεταποπίσεις της εννοιοδότησης του «νόμιμου» και του «παράνομου». Εντέλει, αυτό που αποκαλείται συχνά «έλλειψη μεταναστευτικής πολιτικής» (ΕΛΕΔΑ, 2013) αποτελεί μια συγκροτημένη πραγματικότητα. Οι πολιτικές του τύπου «θα τους κάνουμε τον βίο άβιωτο» αποτέλεσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα το μότο της κεντρικής μεταναστευτικής πολιτικής για τους «χωρίς χαρτιά», και όχι μόνο. Η παλινδρόμηση μεταξύ «ενσωμάτωσης» και «απόθησης/αποκλεισμού», ή, για να τεθεί από μια άλλη οπτική γωνία, «αναγνώρισης δικαιωμάτων» και «ασφαλειοποίησης», παρατηρείται σε τρεις ζώνες: στη νόμιμη μετανάστευση, στην παράτυπη μετανάστευση, και στους πρόσφυγες, τόσο για τους εγκατεστημένους, όσο και για τους διερχόμενους (transit) μετανάστες-πρόσφυγες.

Θα μπορούσε κανείς να διακρίνει τις παρακάτω περιόδους της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής: την πρώτη περίοδο άρνησης του φαινομένου (1990-1997), προσωρινής ανοχής και εγκληματοφοβίας (1998-2000), την περίοδο στοιχειώδους οργάνωσης και εξορθολογισμού (2001-2004), θετικής στροφής προς τις μεταναστευτικές πραγματικότητες (2005-2011) και σκληρής ασφαλειοποίησης εντός και εκτός των συνόρων (2012-2014). Από το 2015 έχουμε εισέλθει σε μία φάση στην οποία αρχικά παρατηρείται η συμμόρφωση με τις βασικές αρχές του δικαίου ως προς τη διοικητική κράτηση, τη συμπερίληψη των παιδιών των μεταναστών (βλ. πρόσβαση στην ιθαγένεια), και η αγωνιώδης αλλά αναποτελεσματική προσπάθεια αντιμετώπισης του προσφυγικού.

Ωστόσο, το μέλλον προδιαγράφεται ακόμα δυσκολότερο σε συνάρτηση με τις ευρωπαϊκές πολιτικές στο προσφυγικό και στην απόθηση των ανεπιθύμητων μη προσφύγων. Η στάση αυτή θέτει την Ελλάδα σε ρόλο «αποθήκης» για όσους (μη) πρόσφυγες δεν προλάβουν να ολοκληρώσουν τη Βαλκανική Οδό προς τη Γερμανία, και για εκείνους που δεν θα μπορέσουν ποτέ, ενδεχομένως, να διαβούν το επόμενο πέρασμα και τα κάθε είδους φίλτρα που αποσκοπούν στη μείωση των μετακινήσεων. Αυτό το οποίο καταφέρνει η άτυπη ευρωπαϊκή πολιτική που προέρχεται από μονομερείς ενέργειες κρατών-μελών είναι ένα πλήγμα στην ευρωπαϊκή νομιμότητα: Εάν η τυπική παραβίαση της Συμφωνίας Σένγκεν (με το άνοιγμα της Βαλκανικής Οδού) έγινε σε συνάρτηση με την αρχή της ασφαλούς διόδου που επιβάλλει η Σύμβαση της Γενεύης για τους αιτούντες άσυλο, οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν με ποσοτικές λογικές πλήττουν τα ποιοτικά θεμέλια της ίδιας της Ευρώπης που εδράζονται στο κεκτημένο των δικαιωμάτων και της δημοκρατίας. Την ίδια στιγμή, κάθε αναφορά στους μη πρόσφυγες γίνεται στο πνεύμα της αποτροπής ακόμα και με τη βία.

Ο εγκλωβισμός των διερχόμενων μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα γίνεται ως συνέπεια εν πολλοίς του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου. Το τελευταίο διευρύνεται χωρικά, καθώς και η Τουρκία αποτελεί μια γεωγραφική επικράτεια όπου ασκούνται ευρωπαϊκές πολιτικές με τη λογική του «αναχώματος» (European Council, 2015). Η γεωγραφία του θανάτου τείνει να μεταβληθεί σε γεωγραφία των «κλειστών θυρών», όπου τα σύνορα ανοιγοκλείνουν για ορισμένους μόνο ανθρώπους. Άλλοι θα απολαμβάνουν μια προσωρινή (:) ακινησία που επιτυγχάνεται χάρη στα ευρωπαϊκά κονδύλια και στις διμερείς συμφωνίες με αβέβαια τύχη. Οι φράχτες και τα φυσικά σύνορα υποβοηθούν τον έλεγχο μιας μηχανικής των μεταναστευτικών μετακινήσεων, που καθορίζεται από πρωτοφανή πολυπλοκότητα και μη προβλεψιμότητα.

Ενδέχεται να βιώσουμε μια απότομη και σημαντική μεταβολή του μεταναστευτικού πληθυσμού στην Ελλάδα, ένα σοκ κοινωνικό, πολιτισμικό και πολιτικό, σε μικρή και μεγάλη κλίμακα. Το ζητούμενο που θα ανακύψει θα είναι και πάλι η διασφάλιση της *ανθρώπινης* θέσης των μεταναστών-προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Η εξύφανση βιοτικών δεσμών μέσω της εργασίας, η κοινωνικοποίηση πέρα από τους στενούς κοινοτικούς ορίζοντες, την οικογένεια, η συμμετοχή στην πολιτική ζωή ουσιαστικά συνιστούν βαθμυδόν βήματα ένταξης. Η έλλειψη βιοτικών δεσμών συνεπάγεται κοινωνικό αποκλεισμό, απομόνωση και περιθωριοποίηση. Το φαινόμενο δεν αφορά μόνο τους μετανάστες. Αφορά κάθε άνθρωπο που βρίσκεται σε παρόμοια κατάσταση. Η ένταξη των μεταναστών είναι όμως μια έντονα ορατή διαδικασία: Οι μετανάστες που βρίσκονται σε διαδικασία ένταξης αποτελούν δυνάμει στόχους του εθνοθρησκευτικού στιγματισμού και του ρατσισμού. Σε περίπτωση κοινωνικής περιθωριοποίησης, ο στιγματισμός αυτός ενέχει επιπρόσθετους κινδύνους, ακόμα και κατά της ζωής, και εντέλει αποκλεισμό από κάθε κοινωνική κινητικότητα. Εξάλλου, και η επιτυχής κοινωνική ένταξη δεν αποκλείει τον ρατσισμό. Κατά συνέπεια, η ένταξη των μεταναστών σε συνδυασμό με την καλλιέργεια μιας πολιτικής κουλτούρας της αποδοχής και σεβασμού του «άλλου» αποτελεί μονόδρομο (Χριστόπουλος, 2013: 72) για μια μεταναστευτική πολιτική που νοιάζεται με όρους κοινωνικής συνοχής για ολόκληρη την κοινότητα των πολιτών/κατοίκων.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Η διασπορά της τρομοκρατίας των τζιχαντιστών σε ευρωπαϊκό έδαφος διασταυρώνεται υπόγεια με το μεταναστευτικό-προσφυγικό ζήτημα στον βαθμό που αυτό συνέχεται με το Ισλάμ και την ξενοφοβία. Στο νέο πλαίσιο, ευνοούνται πολιτικές του φόβου για τον *ξένο/μουσουλμάνο*. Η απόκρυψη των πραγματολογικών διαστάσεων των φαινομένων και η αναποτελεσματικότητα των μέτρων εργαλειακής διαχείρισης των φαινομένων υποβοηθούν –όπως ήδη έχει γίνει τόσες φορές– τη διασπορά αντιμεταναστευτικών αντιλήψεων σε όλο το πολιτικό φάσμα. Το ίδιο ισχύει και με την ελληνική περίπτωση, με διαφορετικές ποιοτικές εκφάνσεις, όπου ισλαμοφοβία και ξενοφοβία συμπλέκονται ήπια αλλά σταθερά.

Πώς όμως οι πολιτικές για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες θα βάλουν στο κέντρο τους την ανθρώπινη ιδιότητα ως τον αδιαπραγμάτευτο πυρήνα προστασίας; Μια απλής

και θεμελιακής έννοιας που συνδέει την προστασία της αξιοπρέπειας κάθε ανθρώπου και άρα και κάθε μετανάστη, ανεξάρτητα από το νομικό τους καθεστώς και τη νομική τους κατηγοριοποίηση και μεταχείριση (Suvin, 2009· Tsitselikis, 2014); Οι συνδεόμενες πλέον στενά μεταναστευτικές πολιτικές Ευρώπης και Ελλάδας οφείλουν να εφαρμόζουν τα όποια δικαιώματα απορρέουν από την ανθρώπινη υπόσταση σε όλους, και στον μακροχρόνια νόμιμο μετανάστη, και σε εκείνον που υφίσταται χωρίς τη θέλησή του την επιστροφή στη χώρα καταγωγής. Η νομιμοποίηση, δηλαδή η ευθυγράμμιση της πραγματικής κατάστασης με την αναγνώριση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, αποτελεί προϋπόθεση μιας ρεαλιστικής άσκησης μεταναστευτικής πολιτικής μακριά από μύθους και χειραγωγήσεις πολιτικής και δημόσιου λόγου (Παπαστεργίου & Τάκου, 2015).

Συχνά, η συζήτηση για τη μετανάστευση επικεντρώνεται στην *ορθολογική διαχείριση* των μεταναστευτικών μετακινήσεων ως *εργαλείο ανάπτυξης*, με οικονομικούς όρους, υποκρύπτοντας τις πραγματικές διαστάσεις της και κυρίως τα *αίτια* που οδηγούν στον μαζικό εκπατρισμό των ανθρώπων. Αδιαφορεί για το ό,τι συμβαίνει στην άλλη πλευρά των συνόρων, αλλά και για το πώς διαμορφώνονται και αυτονομούνται οι πολιτικές της ασφάλειας. Εντέλει, το πόσο «ανθρώπινα» ή «απάνθρωπα» ρυθμίζονται οι σχέσεις που προκύπτουν από τη μετανάστευση, συνδέεται με ρητές ή άρρητες όψεις της κατανομής του πλούτου και με τη συγκρότηση της κάθε εθνικής ταυτότητας που «απειλείται» και που συνεπώς πρέπει να «προστατευτεί». Μπορεί, άραγε, η ιδεολογική φυσικοποίηση των λοξών πραγματικοτήτων και των προκαταλήψεων που ηγεμονεύουν να αντιστραφεί ώστε να εδραιωθεί η έννοια της «ασφάλειας για όλους»; Μιας ασφάλειας η οποία θα εγγυάται την ανοιχτή Ευρώπη (και Ελλάδα) που θα σέβεται τις αρχές της, συμβάλλοντας ενεργητικά για την επικράτηση της ειρήνης διεθνώς και τη βιώσιμη ανάπτυξη για όλους, *εντός και εκτός των συνόρων της*;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 2013. *Μια (άλλη) στρατηγική για το μεταναστευτικό*, στο www.hlhr.gr/details.php?id=660.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Ανακοίνωση για τη μετανάστευση», COM (2011) 248, στο http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/tree_movement_of_persons_asylum_immigration/jl0059_el.htm (4/5/2011).
- Β. Παπαστεργίου & Ελ. Τάκου, *Η μετανάστευση στην Ελλάδα: Έντεκα μύθοι και περισσότερες αλήθειες*, Αθήνα, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, 2015.
- Δ. Suvin, 2009, «Η μετανάστευση στην Ευρώπη σήμερα: Απαρτχάιντ ή πολιτική συγκατοίκηση;», μτφρ.: Μ. Μπαρτσιόγης, *Θέσεις*, τχ. 107, στο www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1068&Itemid=29.
- Α. Τάκης, «Πρόλογος: Μετανάστευση, ασφάλεια, δημοκρατία, Ευρώπη», στο Απ. Φωτιάδης, *Έμποροι των συνόρων*, Αθήνα, Ποταμός, 2015.
- Απ. Φωτιάδης, *Έμποροι των συνόρων*, Αθήνα, Ποταμός, 2015.
- Δ. Χριστόπουλος, *Στο ρίσκο της κρίσης*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2013.
- European Commission, 2015, στο http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf.
- European Council, 2015, Meeting of the EU heads of state or government with Turkey, 29/11/2015, στο <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2015/11/29/>.
- Κ. Tsitselikis, 2014, "Greece", *Transnational Migration in Transition: State of the Art Report on Temporary Migration, Collected Working Papers from the EURA-NET project*, P. Pitkänen & S. Carrera (eds), στο www.uta.fi/edu/en/research/projects/aura-net/publications/State-of-the-art_EURA-NET.pdf.

Έκδοση του Ιδρύματος Ρόζα Λούξεμπουργκ, Παράρτημα Ελλάδας

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ιωάννα Μείτάνη

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ηλέκτρα Αλεξανδροπούλου

Μύριαμ Κλαπή

Αλίκη Κοσσυφολόγου

Ευτυχία Κοτίνη

Αντώνης Μπούγιας

ΚΕΙΜΕΝΑ

Ηλέκτρα Αλεξανδροπούλου

Μιχάλης Παναγιωτάκης

Κωστής Τσιτσελίκης

ΚΟΜΙΚΣ

Δήμητρα Αδαμοπούλου

Θανάσης Πέτρου

Γιώργος Τραγάκης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Δημήτρης Λυμπερόπουλος

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ, ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Εριφύλη Αράπογλου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΚΕΘΕΑ ΣΧΗΜΑ+ΧΡΩΜΑ

Ευχαριστούμε πολύ τον Μάριο Λώλο για την παραχώρηση της φωτογραφίας του εξωφύλλου.

Η παρούσα έκδοση διατίθεται δωρεάν.

Αθήνα

1η έκδοση Ιανουάριος 2016

Η έκδοση είναι επίσης διαθέσιμη στο Διαδίκτυο:

<http://rosalux.gr/publications>

Για αντίτυπα, επικοινωνήστε με το Παράρτημα Ελλάδας:

Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ

Παράρτημα Ελλάδας

Καλλιδρομίου 17, 10680 Αθήνα

τηλ.: 210 3613769

www.rosalux.gr

Η έκδοση, όπως και οι περισσότερες δραστηριότητες του Παραρτήματος Ελλάδας του Ιδρύματος Ρόζα Λούξεμπουργκ, χρηματοδοτήθηκε από το γερμανικό Υπουργείο Εξωτερικών.

